ЧЕРВЕНЬ

1986

ISSN 0132-4462

№12

ПЕРЕЦЬ

Мал. В. СОЛОНЬКА

Час, нарешті, покінчити з практикою дріб'язкової опіки підприємств з боку міністерств і відомств.

Прискоренню науково-технічного прогресу дуже заважає величезна кількість всіляких паперів, форм, таблиць, непотрібних бюрократичних процедур.

(З матеріалів XXVII з'їзду КПРС)

Дев'ятий вал паперотворчості.

Здоровенькі були!

Відкритий лист міністрові торгівлі УРСР т. СТАРУНСЬКОМУ В. Г. та голові правління Укоопспілки т. ЛИТВИНЕНКУ С. В.

Дорогий і вельмишановний Володимире Гордійовичу і не менш дорогий та любий Сергію Васильовичу! Обох я Вас люблю і, як ще донедавна казали, дуже поважаю. Знаю, яка у Вас обох каторжна робота, знаю, скільки у Вас клопотів, і клопотів не простих, а державних. Усі Ваші проблеми і завдання на сьогодні годі й перераховувати. Повірте мені, коли писав оці рядки, ручка само по собі випадала з рук, а перо не хотіло бігти по аркушеві. А чи не дрібно це, а чи не збито це? Скільки уже тонна-фейлетонів написано на цю тему, а пляшка, як кажуть, і нині там, під парканом пункту прийому — бита, надщерблена, порожня, безпритульна.

Оце пишу і думаю: скільки ж про це можна писати? Створили позитрон, продукуємо роботів, космос успішно освоюємо, а розв'язати проблему здачі звичайнісінької пляшки не можемо. Проблема, яка на сьогоднішній день не розв'язується, і квит. Проблема, яка сьогодні прирівнюється до проблеми стафілококів чи, пробачте на слові,— до боротьби з колорадським жуком. Товариство книголюбів є, товариство тверезості є, питається, хто ж створить товариство по здачі звичайнісінької пляшки з-під олії чи ситра.

Вам це питання, дорогі мої обидва разом і кожний зокрема, певний, що не болить. Бо якби боліло, то в чергах по республіці не пропадало б тисячі, вибачте за канцелярський стиль,— людино-годин. А звідси тисячі покинутих на кілька годин на заводах й фабриках верстатів і робочих місць. Це... Та про це краще в соціологів й економістів запитати. Я ж із листів трудящих бачу, які щодня надсилаються до Перця з одними і тими ж питаннями: де і як здати пляшку?

Оця нерівна боротьба пляшкоздавача, з одного боку, і ваших підопічних — з іншого, державі обходиться в мільйони карбованців. Я вже мовчу про нервові клітини, що розпадаються мільярдами на пунктах прийому посуду. Чи треба Вам ще й нагадувати, що є тепер напої набагато дешевші від тієї пляшки. Скажімо, та ж мінеральна вода, яка не завжди тече з домашнього крана, а добувається теж нелегкою людською працею. Так чому ж така неповага до цієї пляшки?

Порушуючи (в який раз уже) оцю на Ваш, гадаю, погляд дрібнісіньку проблему, яка, судячи з листів-скарг, сьогодні ще стала гострішою від розбитої пляшки, дуже благаю Вас і молю: розв'яжіть нарешті це питання в масштабах нашої 50-мільйонної республіки. Покладаючи на Вас обох і кожного зокрема свою велику надію, я щиро вірю, що це буде мій останній фейлетон на цю гостророзбиту журналістами проблему. Гадаєте, приємно читати такі ось листи, які, мабуть, не доходять до Ваших високих кабінетів: «Ми люди пенсійного віку. Самі. Здоров'я уже не те. Часто хворіємо. Допомагають в усьому нам чужі, добрі люди. Вони і води принесуть і до магазину сходять. В останньому, до речі, ми беремо часто мінеральну воду чи ситро. А от щоб здати назад пляшку, ціла проблема. І це не тиждень, не два — місяцями. Все нема тари. Або немає транспорту. немає місця...»

Це уривок з листа пенсіонера М. Поливаного з села Коновалове Гадяцького району Полтавської області. Такі ж листи є із села Кирилівки Донецької області, із с. Ставок — Ровенської, із с. Кремне — Житомирської. Із самого Дніпропетровська, із самого Херсона, із самого Луцька... Словом, решту міст і сіл, якщо захочете, знайдете на адміністративній карті України.

Закінчуючи писати, ловлю себе, вельмишановні товариші, на думці: якщо так далі піде, то кому з Вас вручити пальму першості у вигляді достиглої перчини, вийнятої з пляшки — державній торгівлі чи споживчій кооперації? А, може, розкошелитися і вручити обом разом?

До цього фейлетону додаю лантух скарг трудящих і на цьому кажу своє незмінне і традиційне:

— Бувайте дужі та здорові! Поруч з великими державними справами не забувайте і про дрібніші, пам'ятаючи, що в держави нічого дріб'язкового не буває. Навіть порожня пляшка — і та грошей варта. А ще більше шкода часу та нервів людей.

Часом будівництво невиправдано розростається ушир, захоплюючи дорогоцінні родючі землі.

(З газет).

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— Як швидко споруда росте!
— Ще б пак! Тут же першокласний чорнозем.

ДВІ УСМІШКИ

ПІДСЛУХАНА РОЗМОВА

— Алло, контора? Алло...

— Слухаю,— підняли трубку в конторі.

— Нарешті! — зраділи на тому кінці дроту.— Нам, розумієте, цегла потрібна. Терміново!

— Що-що? — не зрозуміли в конторі.

— Цег-ла! Тер-мі-но-во! Бла-гаємо! — повільно, але з натиском диктували по складах телефонні незнайомці.— Будівництво зупинилося.

— Нічого не чуємо! — прокричали у трубку в конторі.— Кажіть голосніше. Голосніше!

— Цегла! — випробовували на міцність свої голосові зв'язки прохачі.— Передаємо по літерах: Цезар. Едуард. Галина. Лариса. Аркадій. Цегла!

— Та що ти поробиш! Станція! Нічогісінько не чути! — бідкалися у конторі.

— Гм-гм,— зітхнули на другому кінці дроту.— Хвилиночку! Слухайте! Знову передаємо по літерах. Цегла: «Цинандалі», «Екстра», «Горілка з перцем», «Лікер вишневий», «Аромат степу».

— Ху, нарешті,— полегшено зітхнули в конторі.— Приїздіть оформляти.

ВАЖКА РОЛЬ

Студент Пилипчук чи не вперше в житті перед екзаменом відчував себе спокійно. Руки не тремтіли, обличчя не покривалося усіма барвами райдуги, ноги стійко трималися на підлозі.

— Тож як добре, коли на душі спокійно, а у кишенях немає жодної шпаргалки,— несподівано спіймав себе на думці Пилипчук.— І не боїшся, що вони посиплються з тебе, як горох із стручка. Після першого ж невдалого кроку. Або, ще гірше, розляжуться на підлозі чотириметровим удавом...

І головне — все у твоїх силах! Можеш бути невдахою, а бажаєш — у відмінники сміливо виходь! Дерзай! Пробуй!

Пилипчук, примруживши очі, іронічно поглянув на професора. Потім неквапливо, ніби ще роздумуючи, дістав залікову книжку, востаннє пригладив скуйовджене волосся, поправив краватку і рішуче попрямував до професорського столу.

— Дозвольте без підготовки,— бадьоро пролунав тенор Пилипчука.

Репетиція студентського театру мініатюр розпочалася.

Олександр ЛОЗА.

ПИТАННЯ — РУБА!

СПОВІДЬ СТАРОГО ВЧЕНОГО

Я весь час вважав, що вчений — це людина, якій раптом щось стукає по голові. Ця людина несподівано зривається з насидженого місця, вигукує якусь крилату фразу чи безсмертне слово, вискакує на вулицю і як божевільна мчить куди очі бачать. Мчить, поки не втихомириться. Тоді присідає на пеньок і важко зітхнувши каже:

— І все-таки я її винайшов!

Раніше таких диваків релігійники відловлювали, як куріпок і з превеликим задоволенням як куріпок підсмажували на вогні.

Тепер така мода на вчених щезла, хоч самі вчені ще подекуди трапляються. Вигукують, щоправда, менше. Чи то від боязні, чи то від скромності, чи то від секретності. Але то великі вчені. Є й менші вчені. Або зовсім маленькі вчені, ті, що не вигукують, а здебільшого пишуть. І пишуть чимало. Словом, в одне речення ту писанину не вкладеш, хоч в одну формулу, скажімо, чи слово-непотріб, вкласти можна.

Я, до речі, теж такий учений. Маленький. Маю теж кандидатську ступінь і тепер, як єретик, думаю, як би від неї відмовитися. Бо що я винайшов? Нічогісенько! Власне, винайшли мене. Сидів я тихо в науково-дослідному інституті. Сидів спокійно, інколи дрімав, інколи читав, інколи чайнворди розгадував. Кросвордів не люблю. Через декілька років взялися за мене.

— Ти скільки у нас працюєш?

— Десять років! — відповідаю.

— Десять і не кандидат?! Бери негайно тему ось із цього плану і захищайся... Інакше вилетиш з інституту з швидкістю...

З якою саме швидкістю він не уточнив, бо я перебив його.

— Яку тему?

— Яку хочеш. До чого у тебе душа лежить?

У мене душа (та не тільки душа, а й серце) лежала до однієї аспірантки. Я весь час про неї думав. А от про тему... Він подав мені темплан і мовив:

— Вибирай, яка тобі тут тема до душі...

Я вибрав. І засів за писанину. Писав кілька літ. Посивів, полисів. Останнє, щоправда, трапилося тоді, як аспірантка вийшла заміж за члена-кореспондента. Мені з того часу нічого в голову не стріляло. Нічого й на голову не падало, та й ні на що гостре я не сідав. Нічого не вигукував і з самого початку був певний, що моя дисертація нікому, окрім мене, не потрібна. У ній ні винаходу, ні відкриттів. Суцільна вторинність і непрактичність. Частину тієї дисертації мені дав списати зі своєї мій керівник, якому потрібно було, щоб стати доктором, мати певну кількість кандидатів. Другу частину мені подарував приятель, який захопився іншою темою, щоб бути ближче до нової дисертантки, бо попередня йому уже набридла. Самі лише перехідні абзаци перед розділами я попридумував сам. Оце і весь мій вклад в науку.

Словом, захистився. А що тепер? Пишу звичайнісінькі статті, які чомусь називаються науковими працями. Пишу сам, а друкую на трьох. На першому місці прізвище директора інституту, на другому місці керівника, на третьому — моє. Всі ці праці — це витяги з моєї, нікому непотрібної, дисертації. Отак і живу. Старшого наукового все одно не дають. Грошей від того не додалося. Посади ж нема. Але місце тихе і затишне у мене є. Ото сиджу на ньому і думаю: «А чого б не написати дисертацію про дисертацію?!» Щоб мене не примушували за планом писати її, а щоб сама дисертація тебе примушувала. Щоб у тебе, як у того поета, щось раптом стрільнуло, народилося і щоб ти несподівано завертівся на своєму кріслі, як ошпарений, та вискочив на вулицю, ніби двічі сів на їжака. Та закричав так, щоб весь НДІ розбудив. Розбудив і тоді помчав по алеях інституту і все вигукував:

— Ох і молодець! Ох і молодець. А я ж її відкрив! А вона ще й досі крутиться!..

Боюсь, що не доживу до аналогічних фраз. Уже, мабуть, не зможу прудко пробігти, бо щось у тих вчених засидівся. Та й горло вже не те — хронічна ангіна у мене. Горлом тепер також не візьмеш винаходу. А жаль. А були ж часи! Проморгав! Прикро! Ну, що ж поробиш? Тепер головне, щоб і мене проморгали. Дали можливість до пенсії досидіти. Все таки дисертація є, хоча й без відкриттів.

Олег ЧОРНОГУЗ.

ФРАЗИ

● *Якщо життя кипить при 40 градусах — голова не варить!*

● *Дехто згадує про склероз тільки тоді, коли нагадують про борги.*

● *Найлегше досягти свого, якщо видати його за чуже.*

● *Як мало треба мати в голові, щоб відчувати себе великим.*

Ігор КЛЕПЕЦЬ. **Олександр ПЕРЛЮК.**

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Тонкішим шаром накладай! Нам же цю купку аж до райцентру розтягти треба.

Валентин ЛАГОДА

ВУХО, ГОРЛО, НІС

Я знаю трьох директорів.
Їх звати — Вухо, Горло, Ніс
(Я імена їх замінив,
Прийом цей з байки переніс).

Ось перший з них —
Товариш Вухо.
Службові справи ледве руха.
Дає він щедрі обіцянки,
Та все пустив на самоплив.
Товариш Вухо
вухом зранку
До телефону прикипів
І, не обтяжений думками,
Керує він за вказівками,
А що в них вади вочевидь,
Йому й за вухом не свербить.
Ті вказівки для нього — щит,
Що рятував немало літ.
Йому закинуть щось непросто,
Бо сам тримає вухо гостро!

А другий — Горло.
Цей, бач, горлом
Звик на всю силу керувать,
Він ще горлає з видом гордим,
Не визнає нових понять,
Тихцем жахається нового,
Вчепився Горло за старе,
Хто ж виступає проти нього,—
Того за горло він бере!
І кажуть: Горло — горлохват,
Бо десь вгорі він має блат!
Невже особа невідпорна?
Чи всіх страшить горлянки мідь?
Цей Горло нам поперек горла
Давно вже кісткою стоїть.

А третій з них —
Товариш Ніс.
Теж у масивне крісло вріс.
Туди й сюди він зирка скоса
І все трима по вітру носа.
Усе він вивіда, пронюха,
Зорієнтується ураз,
І — завихрила завірюха
З пустопорожніх пишних фраз!
Всім вищим точить він єлей
І мріє: «Висунуть себе б!»
Не бачить він живих людей,
Не знає він і їх потреб,
Бо вгору Ніс задер свій ніс,
А знизу критику затис.
Та, хоч тримається він вперто,
Пора і Носу
носа втерти!
І доки ж Вухо, Горло, Ніс
В розгоні нас
тягтимуть вниз?!

ГУМОРЕСКА

— Здоров був!

— Здоров?!.

— Ти що, не впізнав? Ми ж брати з тобою, троюрідні!

— А-а!

— Я в лісниках працюю. Сік березовий треба? Можу дістати, скільки хочеш: хоч бочку, хоч дві!.. Я тобі дерева привезу, дошки відмінні будуть... Будуватися думаєш?..

Начебто ні. І такого велетенського апетиту щодо березового соку не маю. Я мандариновий більше поважаю і значно в менших дозах...

— Та бог з ним, з тим соком і з тією хатою. Квартиру організуємо — у мене жінка цими паперами займається. Знає толк у справі...

— Стою я вже на черзі...

— А діти в тебе є? — обвиває родич, як той змій, з усіх боків.

— Є!

— Хлопчик чи дівчинка?

— Доця.

— У мене є родичка у пологовому будинку — хлопця тобі зробимо, з-під землі дістанемо, розірвемося... А поки що, давай дочку в музичну школу влаштуємо.

— Та в неї слуху немає! — я йому.

— Так жінчина сестра у цій сфері працює. Вона і слух знайде, коли необхідно, навіть ведмедя з вуха згонить. То не твоя вже турбота. А не хочеш, то давай влаштуємо чадо в балетну школу чи хореографічну студію. В мене братова жінка цією справою відає.

— Книжки дочка моя читати любить.

— О, то в мене і в книжковому магазині свої люди знайдуться! Дюму чи Шерлока Холмса мати будеш. Або ж детективне щось справимо...

— Дитина більше класику поважає.

— Буде і класика. До речі, про класику. Мого племінника дочка — класний керівник. У якій школі твоя мала навчається?

— Ще в дитсадок не ходить.

— Коли піде, то до нашої родички — шурякової жінки — влаштуємо: прізвища різні, а твоя дочка буде в штаті відмінників. Знаєш, зараз є таке: одного штучно дурнем роблять, іншого на розумного за вуха тягнуть... А потім уже життя показує, що з тих, а що з других виходить. О, говоримо про духовну їжу, а не спитав, що в тебе у холодильнику? Кум мій гастрономом править, а кума — королева ресторану... Та і одягнений ти не дуже. Не завадить тебе познайомити зі свояком — директором швейної фабрики із шкіряним ухилом. Зі своєї шкіри вилізе, а тебе в шкіру одягне. Яку хочеш! А ще однієї куми чоловік з імпортного джинсу штани шиє — фірмові. Ми тобі ще й портфель з крокодилячої шкіри «зв'яжемо». Це доручимо швагерового кума жінці...

— Ну, а від мене що вимагається? — перериваю монолог родича.

— Суща дрібниця. Нехай твоя мати, а моя троюрідна тітка, начебто продасть у селі хату і до мого сина, а її троюрідного онука у місто жити переїде. Розумієш, синочкові кооператив світить, так одного прописаного не вистачає, щоб чотирикімнатна вигоріла. Будь братом, га?

Олег ХАВРИЧ.

Мал. В. СОЛОНЬКА

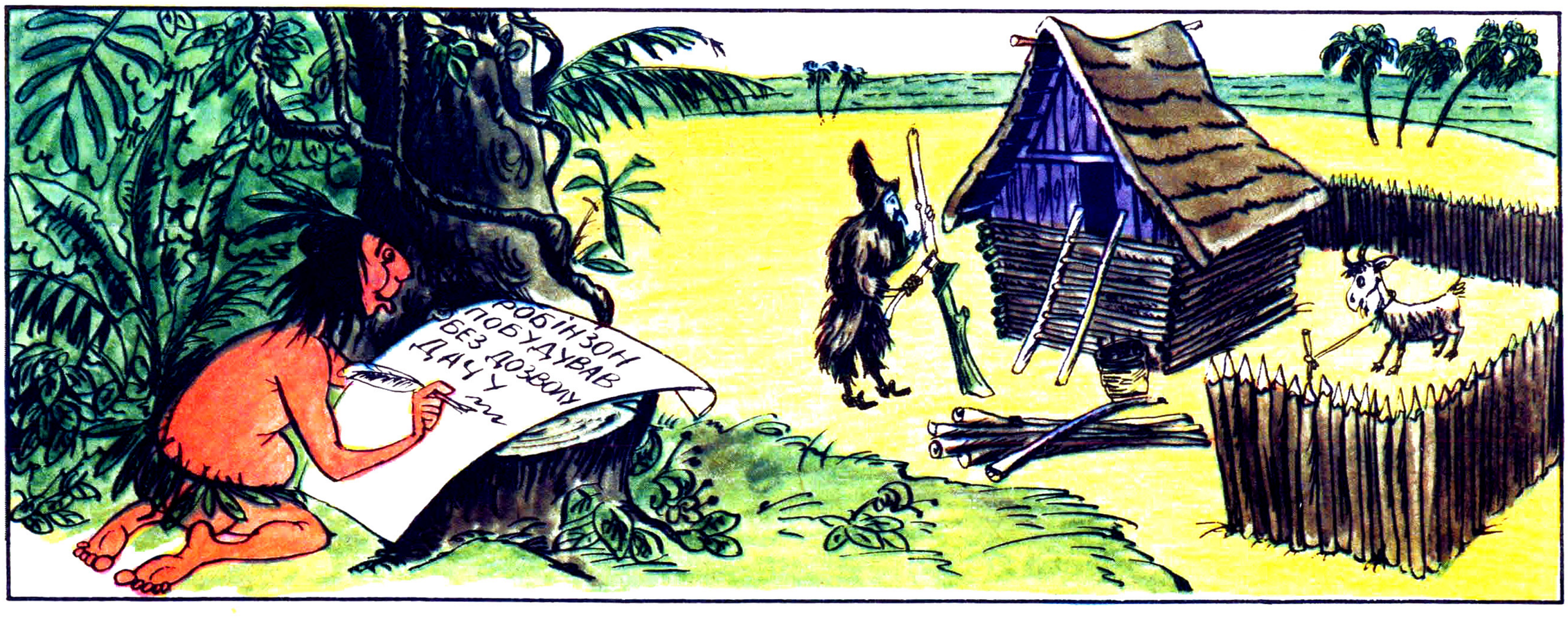

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Привільно жилося працівникам Вертіївської станції автотехобслуговування. З клієнтами вони не церемонилися, лупили з них хабарі, автомобілі ремонтували сяк-так — на косяк, приховували запчастини...

Усе це йшло від того, що ремонтники геть-чисто забули про те, де вони працюють: на державному підприємстві чи у приватній лавочці. Лист про це надійшов до Перця.

На прохання редакції Чернігівське обласне управління внутрішніх справ перевірило наведені в листі факти і освіжило пам'ять декому з працівників Вертіївської техстанції.

За грубі порушення в роботі приймальнику ремфонду Железному оголошено сувору догану, його позбавлено премії за підсумками року, а приймальника Димчука з роботи звільнено.

Бригадира слюсарів Литвина за низьку вимогливість та якість ремонту від роботи усунено і переведено на нижчу посаду. Членів бригади Черненка, Матвієнка, Загуменного, Козинця, Мельниченка за низьку якість ремонту та грубе поводження з замовниками позбавлено премії за підсумками року.

За невимогливість, байдужість до заяв громадян та слабку виховну роботу з колективом директор Вертіївської станції технічного обслуговування Квока, головний інженер Сиводєл та старший майстер Кліщ одержали суворі догани.

Матеріали про виявлені неподобства передано до прокуратури Ніжинського району. Про це сповістив редакції заступник начальника Чернігівського обласного управління внутрішніх справ А. В. Євдокимов.

Нерідко буває, що від розробки техніки до серійного виробництва — нескінченно довгий шлях із багатьма невиправданими ініціативами-перешкодами.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

(З газет).

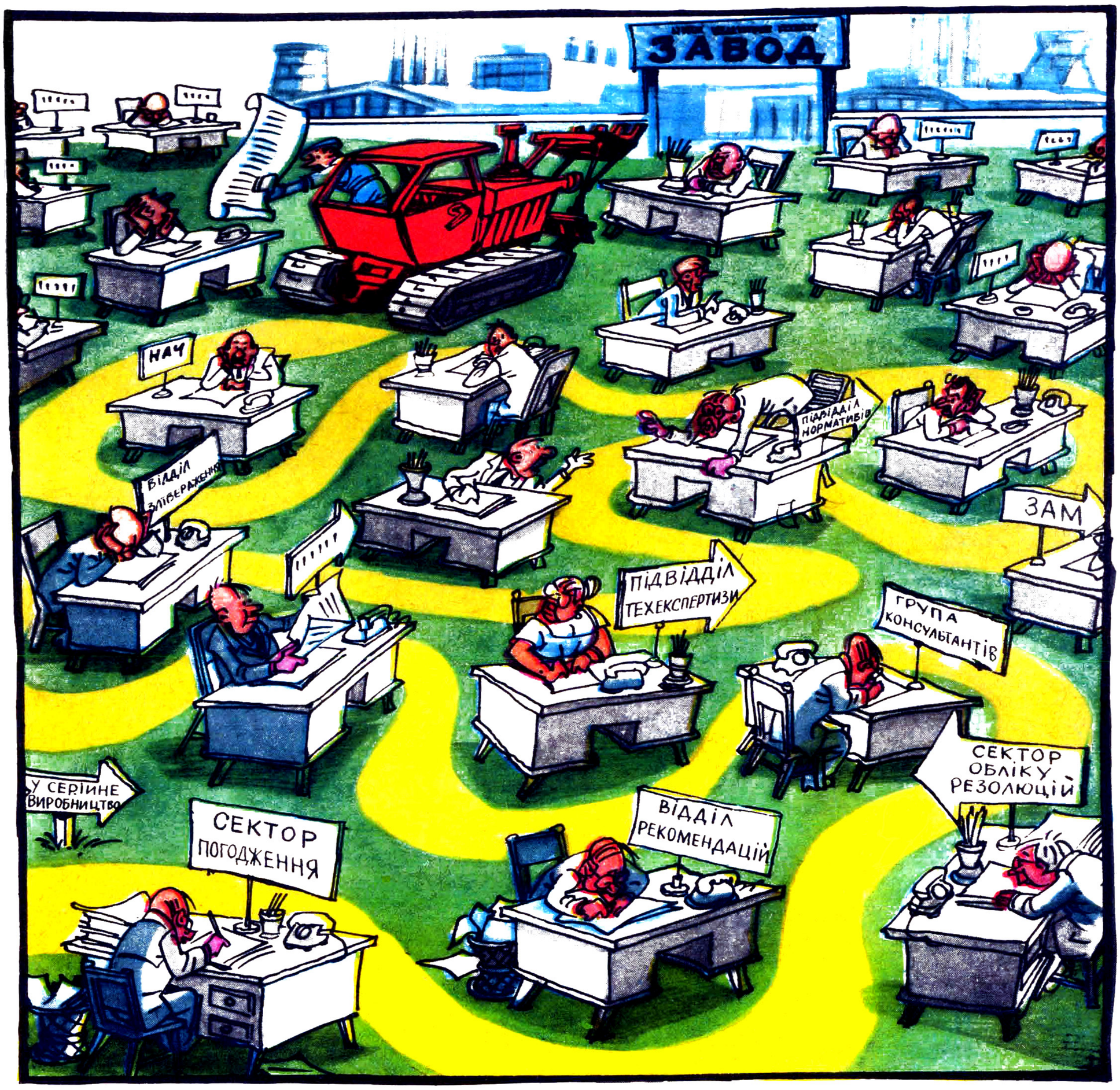

Бюрократичний полігон.

Телеграфне Агентство Перця

ПІШКИ — ЗРУЧНІШЕ

До такого висновку прийшли механізатори Великобубнівської пересувної механізованої колони № 148 на Сумщині, коли отримали із Новомосковського (Дніпропетровська область) ремонтно-механічного заводу переобладнаний під автобус свій автомобіль ГАЗ-53. Їздити цим автобусом у холодну пору року практично неможливо. Адже опалення в його салоні відсутнє, а щілини такі, що через них і горобець пролетить. Зате влітку в автобусі — суцільні протяги і від куряви пісок скрипить на зубах.

НАДШВИДКІСНА ТУРБОТА

З кожним роком зростає благоустрій жител у райцентрі Котельві, передає наш полтавський кореспондент. Так, уже в 1983 році, тобто всього через рік після заселення нового 16-квартирного будинку по вул. Пролетарській, 1, у ньому почали працювати радіоточки. Іще через рік — прибрали з-під самих вікон залишки знесеної хати. Якщо так піде і далі, то не мине й двох десятиліть, як тут буде наведено повний порядок: вирівняно зигзагоподібні стіни, дороблено підвальні приміщення, поремонтовано під'їзди, повністю встановлено сантехнічне обладнання, збудовано сараї у дворі, обладнано дитячий майданчик, почищено санколодязі, налагоджено вивезення відходів, установлено хоча б один телефон і т. д., і т. п. Що ж стосується капітального ремонту самих квартир, то вдячні новосели вже зробили його самотужки.

ЗМІНИ — Є!

Кор. ТАП із села Нове Місто телефонує:

Багато змін відбулося в колгоспі імені Карла Маркса, в Монастирищенському районі та у Черкаській області взагалі з того дня, як механізатори тракторної бригади № 1 вперше звернулися з листом до Перця.

За ці вісім років повністю змінився склад правління колгоспу, помінялося чимало районних керівників, реорганізовано багацько усяких сільськогосподарських інституцій. І лише кранбалка у колгоспній ремонтній майстерні через допущений будівельниками брак як не діяла з перших днів роботи, так не діє й досі, тож механізаторам під час ремонту техніки доводиться добряче надривати пупа. Але цей факт такий незначний, що нікому з районного, а тим більше обласного керівництва, просто в голову не приходить звернути на нього увагу.

ПРОСТА РОЗГАДКА

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ. (Кор. ТАП). Як тільки жителі села Стецьківки Сумського району потрапляють на свіже повітря, вони починають скаржитися на погане самопочуття. Тривалий час це явище залишалося загадкою для медиків.

— В цьому немає нічого загадкового,— пояснили їм в облкомунгоспі.— Люди просто не звикли до свіжого повітря, оскільки постійно дихають димом від сміттєзвалищ, влаштованих нами навколо села.

НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ ДОЛІ

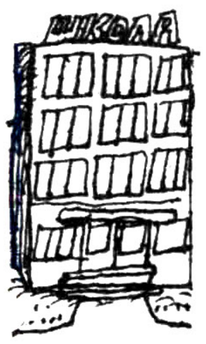

Те, що обіцяного ждуть три роки, відомо всім. Але це, так би мовити, термін умовний. Буває й більше. Наприклад, юні жителі селища Компаніївки Кіровоградської області вже 15 років чекають на нову школу. Споруджувати її розпочала пересувна механізована колона № 137, а продовжила місцева міжколгоспна будівельна організація. Продовжила і... кинула. З початку цього року там не покладено жодної цеглини.

Отож, поки що компаніївські дітлахи можуть лише заздрити більш щасливим. Кому? Та хоча б своїм ровесникам із села Сніжна Погребищенського району Вінницької області, які мають аж дві школи — стару й нову. Першу вони покинули давно і перейшли в новозбудоване приміщення. Ну, а стара будівля так і лишилася ніким і нічим не зайнятою й сьогодні, хоча цілком придатна для використання. У ній, розташованій серед мальовничої природи, могли б розміститися, як стверджують жителі села, піонерський табір, пансіонат, профілакторій чи навіть будинок відпочинку. Проте цього ніхто не поспішає робити. Дирекції тутешнього радгоспу імені Першої кінної армії явно не вистачає практичності і почуття господаря. А жаль.

О. ВОЛЬСЬКИЙ.

ВАШ НОМЕР ТРИНАДЦЯТИЙ!

У прикмети я ніколи не вірила і числа тринадцять зроду не боялася. Отож, коли вселилася у новий будинок і записалася в чергу на встановлення телефону, мій номер — тринадцятий — не справив на мене аніякісінького прикрого враження. Навпаки — я спокійно і впевнено стала чекати: всього ж тринадцята у черзі. Скільки там того чекання!

Та коли попливли роки, і їх збігло таки чималенько, я вирішила порахувати — скільки ж уже чекаю. Виявилося — рівно тринадцять років!

За цей час поруч виріс цілий житловий мікрорайон. Багатьом новоселам уже давно встановили телефонні апарати. А я, як і тринадцять років тому, чую в управлінні зв'язку все ті ж незмінні слова: «Ваш номер тринадцятий — чекайте!»

Ось і не вір після цього в прикмети...

Л. ЛУКОМИНСЬКА,
м. Полтава, вул. Героїв Сталінграда, 11, кв. 93.

ПЕДАГОГІЧНА ЛОПАТА

Робиться це так: береться обрізок якогось металу завбільшки із сірникову коробку, з одного боку сяк-так обрубується і закруглюється, з іншого — закручується в трубочку і наштрикується на паличку завдовжки з олівець. Називається цей страхітливий витвір примітивної ручної самодіяльності — л о п а т о ю...

Кому й навіщо потрібна ота калічка-копирсалка розміром з чайну ложечку, яку навіть маляткові лячно в руці давати — обов'язково ж пораниться об рвані краї?..

Це пекуче запитання ми поставили вчителю праці Великоолександрівської середньої школи О. М. Антоненку. Адже це саме під його керівництвом школярі роками продукують оті неоковирні, нікому не потрібні цяцьки-карикатури.

— Аякже! — здивувався Олександр Михайлович.— А ви що, хіба не чули? Реформа школи! Трудове виховання! Профорієнтація! Технічна революція і таке інше!

— Гм-гм...— здивувалися ми.— А чи не може отаке, з дозволу сказати, трудове виховання викликати діаметрально протилежний ефект? Чи не вселить воно дитині на все життя глибоку відразу до будь-якої ручної праці?

Олександр Михайлович погодився, що, цілком імовірно, вселить. Але ж на чому вчити дітей? На отих п'яти токарних верстатах, які директор наказав демонтувати і вивезти в невідомому напрямку?

— Дозвольте, Олександре Михайловичу, вам заперечити,— втрутився директор школи Іван Ісакович Годунов.— У шкільній майстерні ще ж й інші верстати є. Чому ви їх не використовуєте?

А й справді, чому? Чому весь інструмент, призначений для трудового навчання школярів, учитель праці старанно ховає від них у комірчині? Чому стоять без руху на шкільному подвір'ї напіврозкурочені трактор і автомашина? Чому он в інших сільських школах цього ж таки Васильківського району діти залюбки роблять на уроках праці плоскогубці для колгоспних механізаторів, стільчики для доярок, ящики для овочів і фруктів, вчаться водити сільськогосподарську техніку,— а тут нічим таким і не пахне?..

Чи не тому, що Олександр Михайлович з Іваном Ісаковичем надто вже захопилися принциповою суперечкою — хто з них палкий ентузіаст трудового виховання і профорієнтації, а хто — ретроград і безвідповідальна людина?

І чим принциповіше розгоряється суперечка, тим більше з'являється з-під дитячих ненавчених рук отих жахливих, загадкових потвор-ліліпутиків для залякування малечі. Аби вона з раннього віку навчалася ненавидіти формалізм.

В. РОГІЗ.

Дніпропетровська область.

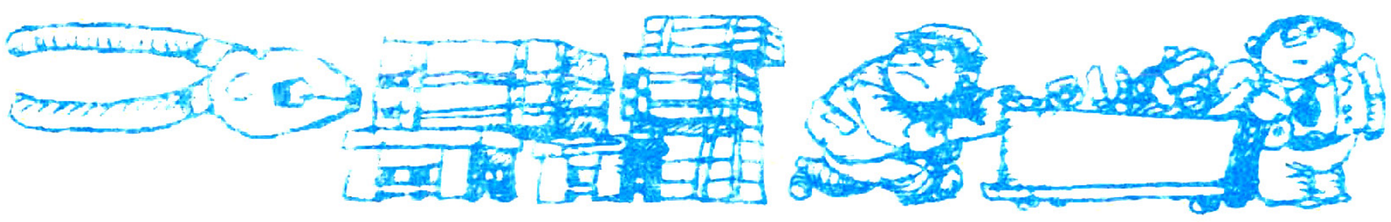

ПРОДАЖ ЗІ ЗЛОМОМ

Вас не влаштовують особисті прибутки? Гм-гм... І разом з тим, кажете, вступати у протиріччя з кримінальним кодексом вам зовсім не світить? Ну, тоді... Тоді радимо вам по досвід звернутися до магазину «Книга — поштою».

Ні-ні, йдеться не про якусь унікальну брошуру або книгу порад стосовно того, як видурювати гроші у близьких родичів і знайомих. Відомство саме готово поділитися з вами багатим досвідом у цій царині.

Робиться це так. Замовляє, скажімо, Білоцерківський завод сільськогосподарського машинобудування ім. 1 Травня певну технічну літературу на цілком певну суму — 4 крб. 30 коп.— у київському магазині «Книга — поштою» № 75, що на вулиці Попудренка. А там до замовленого додають іще кілька книжечок — на 2 крб. 90 коп.— з тих, що в заявці не лічаться. Ще за місяць-два ощасливлюють другою подібною посилочкою. Дивись, іще якусь п'ятірку вторгували! Такі поштово-фінансові операції з вищеназваним клієнтом кияни провели в січні та березні цього року.

У такий спосіб добувають засоби для існування працівники магазинів — харківського № 15, львівського № 19, ровенського № 8, донецького № 4, сумського № 3 і деяких інших.

Розрахунок простий: той, хто викуповує бандеролі на пошті, не знає, що йому надіслали. А може, саме те, що він замовляв? Ось так і виманили книгопродавці у заводчан за два роки кругленьку суму. А скільки таких клієнтів у ініціаторів торгівлі зі зломом?..

В. ІВАНЦІВ, начальник відділу раціоналізації, винахідництва та НТІ заводу.

Київська область.

КОНКУРС КМІТЛИВИХ

Умова задачі. Від села Руський Мочар Великоберезнянського району на Закарпатті до дороги з твердим покриттям відстань 3,2 км., а від Сорочанського відділення радгоспу «Першотравневий» Буринського району на Сумщині до такої ж дороги — 2,8 км.

Питається: хто з начальників районних шляхових дільниць краще вміє розказувати байки: сумський Г. Т. Дзюба, який два роки обіцяє сорочанцям з'єднати їх з великою трасою, чи його закарпатський колега В. В. Готик, який дає подібні обіцянки уже три роки?

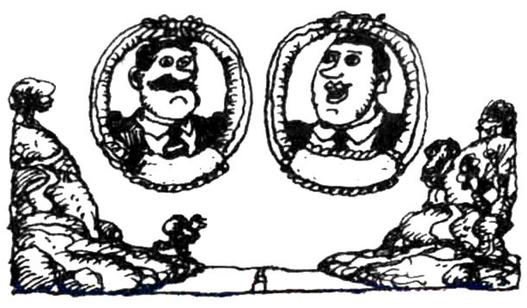

ЖИТІЄ СВЯТИХ І НЕЧЕСТИВИХ

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

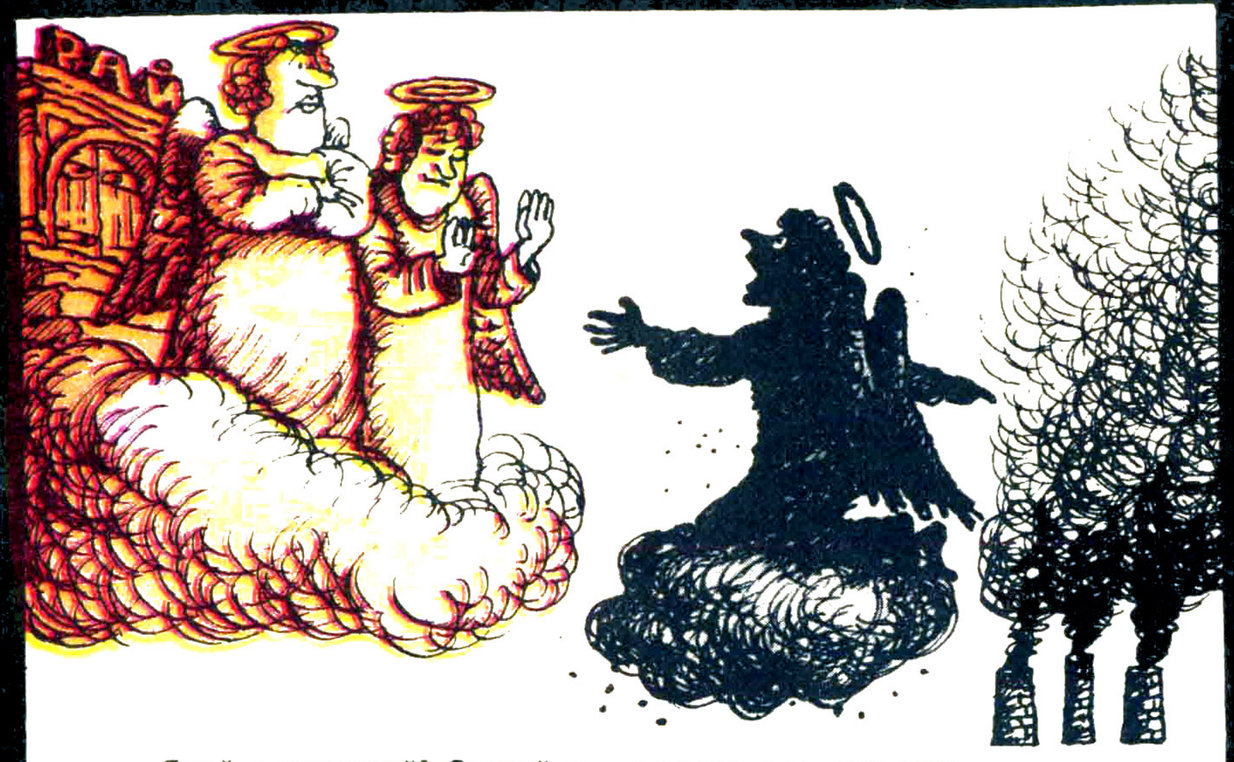

— Який я нечистий! Святий я — просто оце над заводом пролітав.

— Дістав імпортні!

— У видавництвах казали, що в моїх романах води багато,— а вони он як горять!

— Принеси нам, дорогенький, пляшечку святої води!

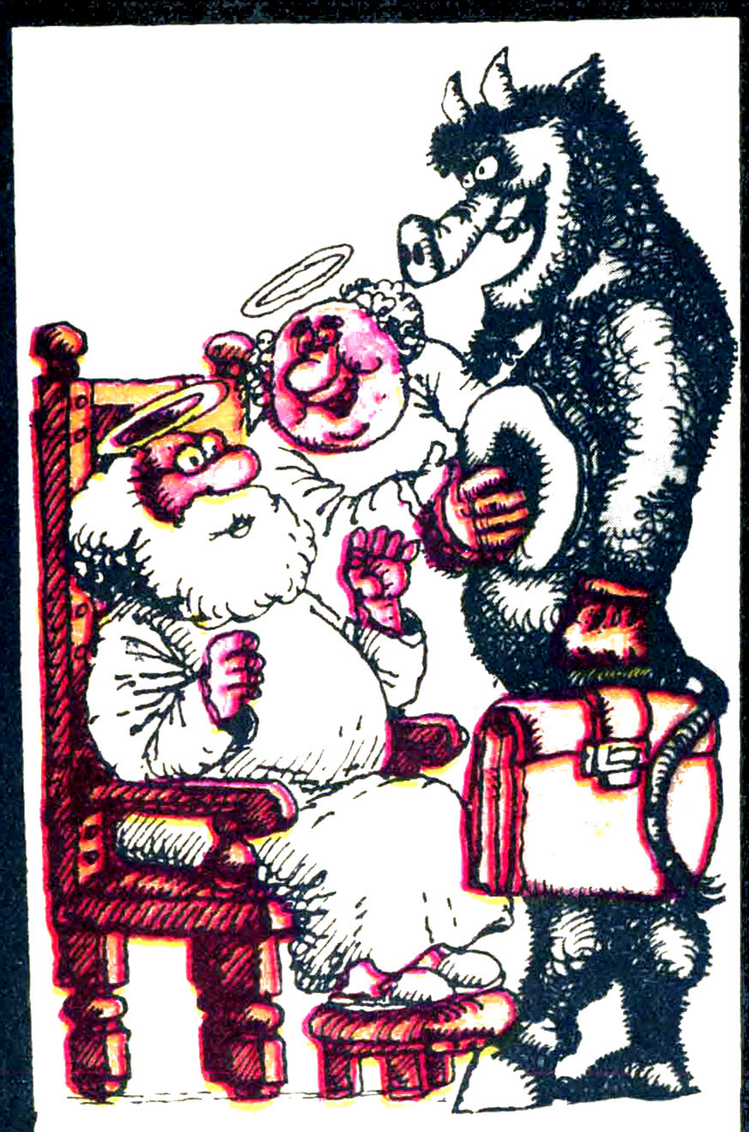

— Зарахуємо його постачальником! Обіцяє нам райське життя.

— Мені зовсім не подобається ця дружба. Як би він нашого сина не зіпсував!..

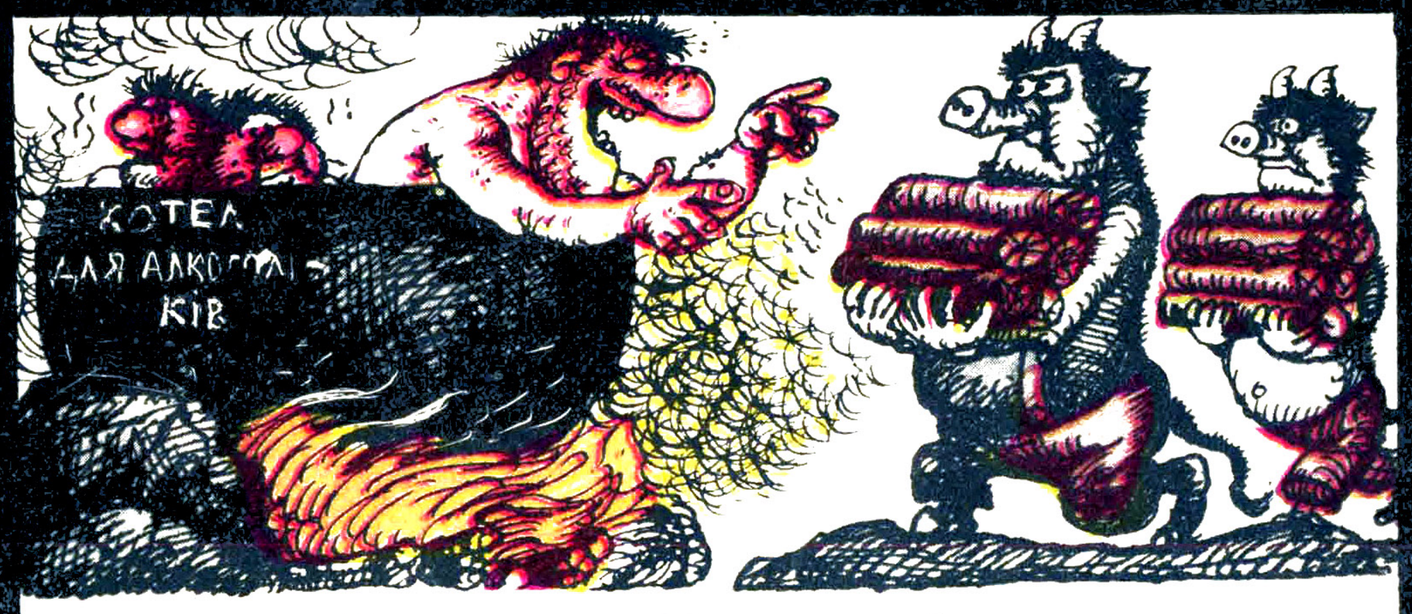

— Що ви мене лякаєте! За життя я перебачив таких, як ви, тільки зелененьких, знаєте скільки!

Сім кіп ініціативи...

Мушу відразу признатися, оскільки це має пряме відношення до порушеної нижче теми, що я не байдужий до шашличків. Можна навіть сказати,— палко їх люблю. Правда, не якісь там ерзаци з яловичини або свинини, а натуральні, з баранинки. Якщо ж баранинка іще й молодесенька та ніжнесенька — у-у-ух! — їв би їх і вдень, і вночі.

Саме тому, коли я читав у травні минулого року постанову № 290 бюро Кіровоградського обкому партії, облвиконкому, облпрофради та обкому комсомолу, присвячену підсобним господарствам підприємств і організацій, кожен рядок її звучав для мене, як музика. Я цілком і повністю поділяв здивування авторів постанови з приводу того, що «підприємства в більшості випадків займаються вирощуванням свиней і слабо використовують потенціальні можливості для розвитку овець на основі більш повного використання грубих і соковитих кормів, непридатних земель і придорожніх смуг, залишків після збирання сільгоспкультур». Звичайно, свинина для борщу чи другої страви, за якою, до того ж, не треба бігти на базар, бо її підвозять прямо на робоче місце,— це теж непогано. Та хіба можна порівнювати прозаїчну свинячу котлету з рожевими шматочками баранинки на довгому, як мушкетерська шпага, шампурі! Через це я подумки обома руками проголосував за один із пунктів постанови, який зобов'язував усі без винятку підприємства, велику кількість побутових та торговельних установ зайнятися розведенням овець і поставитися до цієї справи з такою ж відповідальністю, як і до виконання державних планів.

Я зримо уявив собі кіровоградські вулиці через кільканадцять місяців, коли постанову буде втілено в життя. На кожному перехресті димлять мангали. У заводських їдальнях баранина представлена у всіх можливих видах. Куди не підеш у гості — на столі ті ж самі види.

Інакше й не могло бути. Адже лише отара об'єднання «Червона зірка», яке випускає сівалки, згідно з постановою, мусила налічувати одинадцять тисяч голів: більше, ніж у деяких колгоспах, спеціалізованих на вівчарстві! Ще стільки ж овець, у відповідності з доведеним завданням, мало бекати у підсобних господарствах об'єднання «Друкмаш», заводу «Гідросила», чавуноливарного. А всього у кошарах кіровоградських підприємств повинна була дозріти до відповідних кондицій і подана до столу трудящих обласного центру шістдесят одна тисяча кандидатів на шашлики, шурпу та інші смачні страви. Ще чотири рази по стільки ж планувалося викохати на харчах підприємств та організацій області.

Щоправда, на якусь мить десь у глибині моєї душі черв'ячком ворухнувся сумнів. Наскільки мені було відомо, навіть у колгоспах та радгоспах Кіровоградщини з їхніми десятками тисяч орної землі вівцям жилося не дуже жирно, а в багатьох господарствах їх не тримали зовсім, бо вівця, виявляється, не настільки безклопітна тварина, щоб задовольнитися моціонами по придорожніх смугах. Їй, виявляється, мало, переходячи через місточок, схопити кленовий листочок, а перебігаючи через гребельку, вхопити води крапельку. Її, окрім цього, іще й підгодовувати треба, іще й зооветеринарно доглядати, бо інакше вона може відкинути ратички.

На таку прірву овець потрібна і прірва кормів. Навряд, щоб їх могло забезпечити навіть найефективніше використання придорожніх смуг.

Але товариші мій сумнів розвіяли.

По-перше, пояснили вони, за місяць перед цим була ще одна постанова, якою схвалили ініціативу «ряду колгоспів і радгоспів області по наданню шефської допомоги промисловим підприємствам і організаціям у розвитку підсобних сільських господарств». За цією ініціативою, колгосп, уклавши із заводом «договір співдружності», може виділяти йому порожнє приміщення, підсобляти грубими і соковитими кормами, продавати молодняк, брати на себе зооветеринарні клопоти. Спираючись на такий міцний фундамент, індустрія матиме можливість утерти носа тим несвідомим головам колгоспів, які забули, що вівця — це і кожух, і свита, і губа сита,— продемонструвавши, що навіть зрощені на асфальті ітеерівці можуть успішно боротися за приріст живої ваги і добиватися небаченого успіхів у організації племінної справи.

По-друге, ми розрахували, що, приміром, кіровоградська індустрія розмістить у господарствах Бобринецького району 9700 овець, майже стільки ж — у Кіровоградському, 6600 — у Компаніївському і так далі.

По-третє, передбачили подвійну відповідальність: щокварталу, не пізніше десятого числа наступного за звітним кварталом місяця, кожен директор заводу, фабрики чи об'єднання персонально інформує вищі обласні інстанції, скільки ягнят привели вівцематки, як вони підростають. Про це ж, паралельно з ними, доповідатимуть і відповідні обкоми профспілок.

Після таких аргументів я остаточно повірив, що наїмся шашликів досхочу. Хоч так і не збагнув, чому це овечий бум, та ще й директивно, та ще й у власних підсобних господарствах повинні забезпечити заводи і фабрики, а не колгоспи та радгоспи, які мають порожні приміщення, зате не мають овець. Втім, подумав, і для шашлика, і для мене байдуже, який баран наклав головою,— колгоспний чи вирощений у підсобному господарстві. І тому, коли їхав у квітні на Кіровоградщину, ще по дорозі ніби бачив димок над мангалами.

Проте на вулицях обласного центру шашликами чомусь не пахло. Побував у господарствах Кіровоградського району, де підприємства міста мали розмістити 9450 овець, але не натрапив на слід жодної вівці. Подався в Олександрівський район, де, за звітами, у колгоспі імені Свердлова у відповідності з договором співдружності розкошували вівці заводу «Гідросила». Отару знайшов, однак, які в ній вівці колгоспні, а які приписані до міста, не встановив, бо на лобі в них про це нічого не було написано. В облагрокомітеті також ніхто толком не зміг розповісти, яких висот сягнуло підсобне вівчарство. Лише помічник директора з питань побуту об'єднання «Червона зірка» О. М. Колосов похвалився, що тримають вони у своєму підсобному господарстві дві тисячі овець і навіть кілька десятків з них зарізали, однак відмовився назвати, у скільки обійшовся їм кілограм баранини, обмежившись лаконічним «багато».

Виявляється, для більшості підприємств еполея з вівцями закінчилася тим, чим, власне, й мусила закінчитися: пішли по вовну та м'ясо, а повернулися стрижені. Поставлені перед суворою необхідністю «інформувати щокварталу, до десятого числа наступного за звітним кварталом місяця», директори розіслали гінців по навколишніх областях скуповувати все, що було покрите вовною. Дехто, правда, не скупився і купував племінних вівцематок. Потім шукали зговірливих голів колгоспу, які в обмін на будівельно-механічно-металеві дефіцити і технічні послуги погоджувалися укласти «договори співдружності». Ті ж організації, що на дефіцитах не сиділи, платили готівкою. Вівця, по суті, ставала колгоспною: вона жила у колгоспному приміщенні, їла колгоспні корми, доглядали її колгоспники, лікували колгоспні фахівці. Лише у звітах вона проходила як вирощена у підсобному господарстві того чи іншого підприємства.

При першій же нагоді овець відправляли на м'ясокомбінат, хоч і залишалися при цьому без кожуха, свити і бодай отакусінької крапелиночки баранячого жиру на губі.

— Нічого,— заспокоїли мене товариші з облагрокомітету, помітивши моє розчарування,— з молоденької телятинки, якщо умієчи, шашлички також нічого виходять. Приїздіть наступного року, тоді яловичини у нас буде — хоч шурпою запивай. Нещодавно прийнято постанову, у відповідності з якою промислові підприємства області, вступивши між собою у пай, спорудять у 1986—1987 роках чотирнадцять комплексів по відгодівлі великої рогатої худоби потужністю вісімсот тонн м'яса на рік кожен.

— Не вірю,— песимістично зітхнув я,— не вірю, щоб за два роки вдалося таку силу-силенну комплексів спорудити, бичками їх заповнити, та ще й тих бичків відгодувати.

— Не вірите?! — обурилися співрозмовники.— А ви знаєте, що заради цього створено аж три обласних штаби: штаб по будівництву, штаб по комплектації комплексів поголів'ям і штаб по виробництву і заготівлі кормів?

Проте й факт існування аж трьох штабів моєї невіри не похитнув. Бо що таке відгодівельний комплекс потужністю вісімсот тонн м'яса на рік? Це — три-чотири тисячі бичків на відгодівлі. Це — понад чотири тисячі тонн грубих кормів, або, по-простому, соломи, близько десяти тисяч тонн силосу і жому, понад тисячу тонн концентратів. З неба вони не впадуть, на асфальті не виростуть, для цього потрібно, як мінімум, гектарів вісімсот орної землі.

А комплексів, як ви пам'ятаєте, чотирнадцять. Кожен коштуватиме не менше двох мільйонів. Освоїти ж два мільйони — не клюню збудувати. Потрібні проекти, кошторис, відповідні матеріали і конструкції. Цього поки що немає. І хоч генпідрядників директивно, тією ж постановою, визначено, самі вони ще не уявляють, як утрясуть перед своїми міністерствами перспективу взяти на себе будівництво непланових об'єктів.

І ще один нюанс. Обласний штаб по комплектації мусить щороку хоч з-під землі роздобувати близько п'ятдесяти тисяч голів молодняка, а штаб по виробництву і заготівлі кормів — тисяч десять-дванадцять гектарів сільгоспугідь. Кажу: «з-під землі», бо при таких масштабах на «договорах співдружності» далеко не заїдеш. Багатьом колгоспам самим іще треба доукомплектовуватися власним великим рогатим поголів'ям. Принаймні, у найближчі два роки. З кормами теж не густо, хоч заради об'єктивності відзначу, що громадській худобі нині живеться ситіше, ніж раніше. Знову гінців навсібіч розсилати за покупками? Але, по-перше, справжній господар нічого путнього не продасть, справжній господар путнє собі на відгодівлю поставить. А по-друге, нині, після відомих реформ у сільському господарстві, далеко не кожен голова колгоспу перед заїжджими оптовими скупниками ворота ферми розчинить, навіть якщо за тими воротями якась зайвина і водиться. Йому самому кожне понадпланово відгодоване телятко — як знахідка. Бо за понадпланові центри м'яса держава подвійну ціну платитиме і на різні дефіцити не скупитиметься.

Щоправда, один із пунктів постанови передбачає клопотання перед Держагропромом республіки: мовляв, підсобіть. Та це, як на мене, не зовсім скромно. Виходить, що ініціатива народилася за принципом: ми кукурікнули, а ви тепер під наше «ку-ку-рі-ку» матеріально-технічну бачу забезпечте.

— То ви, значить, проти ініціативи, проти пошуку, проти розвитку підсобних господарств? — прямо запитали мене.— Значить, ви проти того, що нині всіляко заохочується?

Я категорично «за»! Обома руками. І за пошук, і за ініціативу, і за те, що нині всіляко заохочується. Тільки ж де це написано, що ініціатива не повинна грунтуватися на тверезому розрахунку, що пошук може виливатися у змарновані сотні тисяч?

Кілька років тому «Перець» уже розповідав, як на тій же Кіровоградщині вгатили понад п'ять мільйонів карбованців у химерну ідею закидати область норковими шапками і дешевою кролятиною. Згідно з постановою, спорудили у колгоспі імені Петровського Устинівського району величезні кроле- та норкоферми. А малосвідомі кролі і норки взяли та й підклали свиню: не дочекавшись належного догляду, вимерли. Всупереч постанові. І пошук, який не грунтувався на реальній основі, вилився у дорогоцінну бульку.

Схоже на те, що на Кіровоградщині ще й досі не всі відучилися подібні бульки пускати.

В. БОНДАРЕНКО,
спец. кор. Перця.

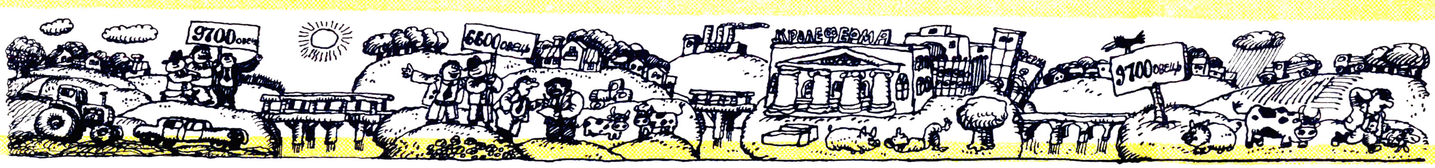

Мал. В. ГЛИВЕНКА

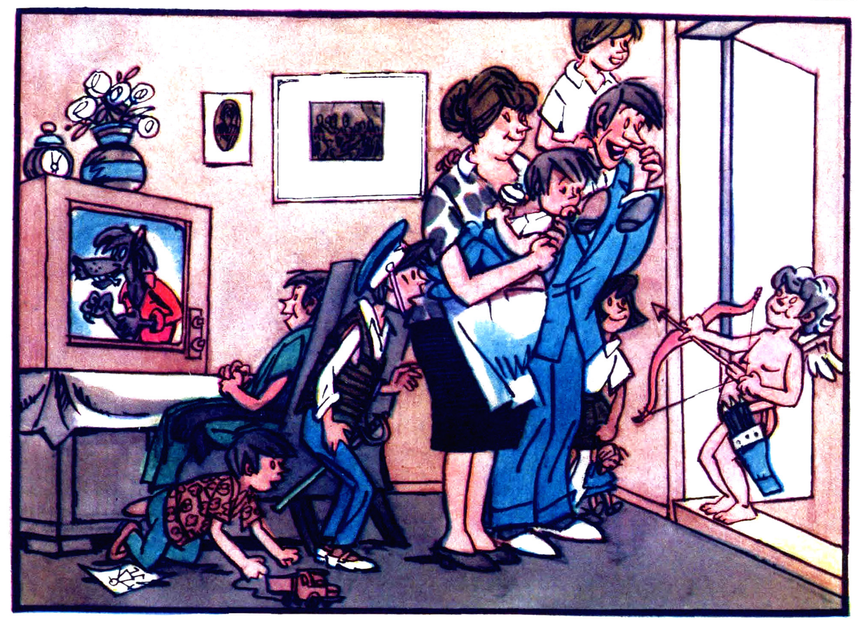

— Амура викликали?

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Входячи в довір'я, щільно зачиняв за собою двері.*

● *Навчаючись на власних помилках, видавав їх за чужі.*

● *Метаморфоза: дивиться в корінь, а бачить ступінь.*

● *Бережи совість. Все інше збереже вона.*

● *Щоб знайти спільну мову, буває досить затулити рота.*

● *Вміє мовчати? Це багато про що свідчить.*

● *Чорною буває і вдячність.*

Леонід СУХОРУКОВ.

Мал. А. БОРДУНІСА

МІКРОУСМІШКИ

У ПОЛІКЛІНІЦІ

На прийомі у лікаря одна пацієнтка базікала, не вмовкаючи. Раптом той каже:

— Висуньте язика!

Вона послухалась. А він почав виписувати рецепт.

— Лікаре, ви мене змусили висунути язика і навіть не оглянули його...

— Я хотів, щоб ви дали мені змогу виписати вам ліки.

●

ЧОМУ ГОЛОСНО?

— Мамо, з ким це дідусь розмовляє?

— Сам з собою.

— Чого ж він так голосно кричить?

— Бо він у нас погано чує.

Олександр БРОДСЬКИЙ.

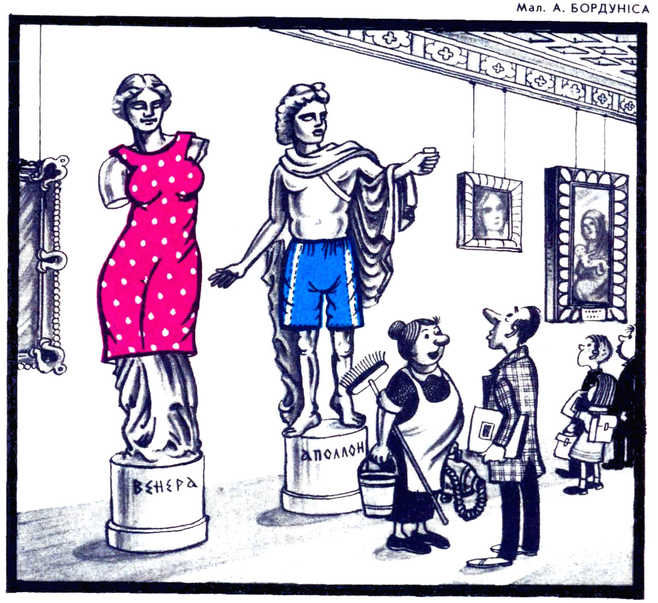

— Наказали їх одягнути, бо школярі на екскурсію прийдуть!

ПЕРЧЕНЯ

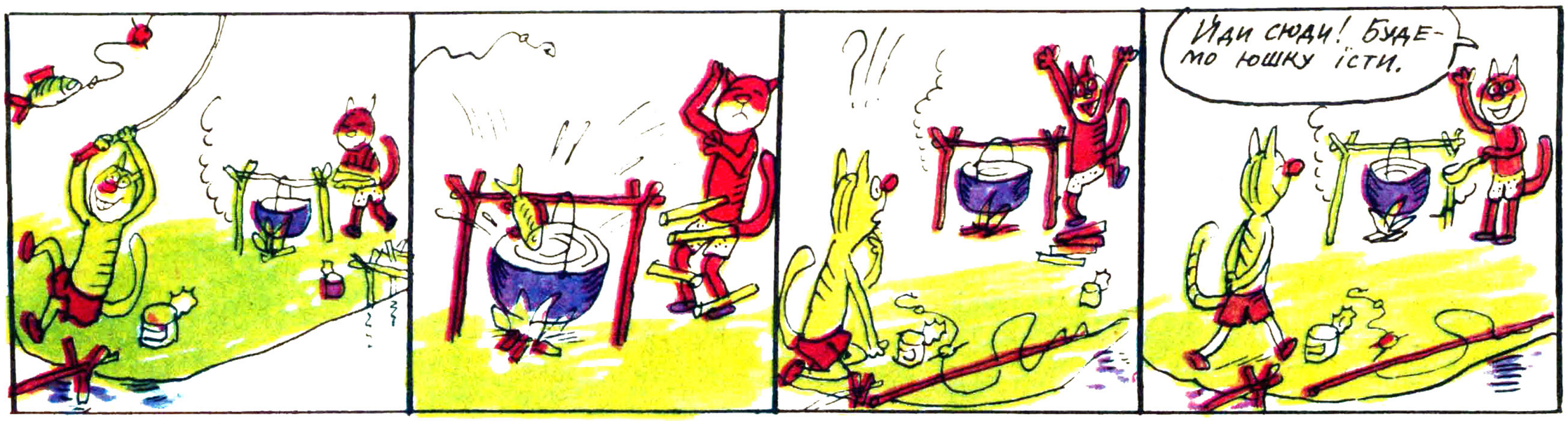

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

КИШЕНЯ

Андрійко вивернув кишеню свого піджачка, уважно оглянув її, потім підійшов до матері й питає:

— Мамо, а можна оцю кишеню зробити більшою?

— А для чого це тобі? — дивиться на нього мати.

— Та казала тьотя Валя, що коли я прийду до неї в гості, то вона насипле мені повну кишеню цукерок.

Микола ГЕРАСИМЕНКО.

ПОГАНА ПРИКМЕТА

Чорний кіт Славкові путь
Перебіг ізранку.
Дума Слава: «Лиху буть...»
Розповів Іванку.

— Щоб невдачі не було,—
Каже той до Слави,—
Дам тобі я щигля в лоб!
Лоба друг підставив.

Тут Іванко Славу — трісь! —
Так, що той заплакав.
А Іванко — розгубивсь,
Ойкнув з переляку,

На обличчі навіть зблід,
А тоді — із жаром:
«Що поробиш!
Чорний кіт
Стрівся, бач, недаром!».

Галина ГРИНЕНКО.

Катрін МАТТЕУС

БЕГЕМОТ І ШАКАЛ

КАЗКА

Прибігши до річки, голодний шакал побачив на другому березі табун гусей, які весело гелготали, пощипуючи траву. Шакал заклацав зубами, але як дістатися на той берег? Аж тут він побачив бегемота і попросив його:

— Любий друже, перевези мене через річку! Вже кілька тижнів блукаю я степом. На тому березі ліс, він манить мене до себе. Я стану тобі найкращим другом, тільки, будь ласка, зроби мені таку приємність. Я тобі ніколи цього не забуду!

Бегемот завжди відгукувався, коли його про щось просили. Так і цього разу: перевіз він шакала на той берег. Та досягши землі, шакал стрімголов помчав до гусей. Аж тепер зрозумів бегемот справжні наміри хижака і гукнув йому навздогін:

— Якщо хочеш бути моїм другом, не кривдь нікого!

Але шакал презирливо відповів:

— Твоя дружба тепер для мене — ніщо!

З важким серцем занурився бегемот у воду, а шакал почав доганяти гусей. Та тут сталося непередбачене.

— Дамо відсіч розбійникові! — гукнув вожак до гусей і першим кинувся на шакала.

Як почали гуси бити шакала крильми, дзьобами — завив розбишака від болю і страху та давай тікати назад до річки. Гукнув бегемотові:

— Любий друже, допоможи мені! Виручи мене з цієї скрути!

Але бегемот нагадав йому:

— Для тебе ж моя дружба — ніщо! От і одержуй те, що заслужив!

Переклав з німецької
Ігор АРТЕМЧУК.

ТАК ЛІЧИЛИ МАЛЮКИ

Біля срібної ріки,
Де зелені доли,
Розмовляли малюки,
Як ішли зі школи.

Тихо хлюпала вода,
Наче у задумі.
Перший мовив: — Два плюс два
Буде п'ять у сумі.

Другий вигукнув: — Ов-ва!
Гарна вийшла сума,
Та коли ти плюсував,
Зовсім не подумав.

В мене двійки дві стоять
В зошиті одному,
То хіба зі школи п'ять
Я несу додому?

Біля срібної ріки,
Де цвітуть ромашки,
Так лічили малюки,—
Мабуть, першоклашки.

Петро СОРОКА.

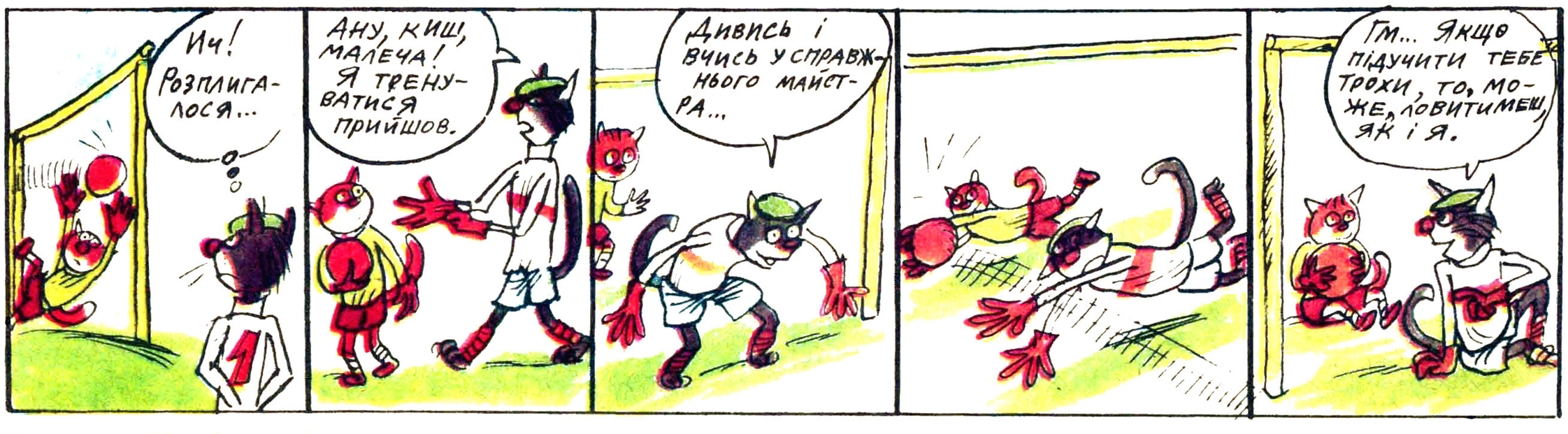

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

СОЛО НА ТРУБІ З ТРИХЛОРЕТИЛЕНОМ

Не будемо співати дифірамби чудесниці-хімії яка активно вторгається в наш побут. І без трубадурів відомо, що різні хімічні пасти, порошки та емульсії економлять час і зусилля, які ми витрачаємо на наведення глянцю в квартирах, на відновлення товарного виду нашого одягу і так далі.

Переважна більшість поборників чистоти, очевидно, й не здогадується, яку роль у боротьбі за блиск і шик відіграє трихлоретилен. Та сама хімічна сполука, завдяки якій заяложені, заплямовані шуби і пальта, джемпери й светри, килими і паласи ніби вдруге на світ народжуються. Той самий трихлоретилен, без якого немислима робота жодної фабрики хімчистки одягу.

Говорячи мовою бухгалтерських документів, на один кілограм нечищеного одягу йде 230 грамів трихлоретилену. Можна собі уявити, скільки клієнтів користуються послугами Ворошиловградської фабрики хімчистки, якщо вона щороку одержує для виведення плям на одязі близько 500 тонн цього препарату.

Це тільки сказати легко: «одержує». Процес одержання пов'язаний із неймовірними труднощами, перед якими бліднуть зусилля міфічного Сізіфа та муки міфічного Тантала. Трихлоретилен — не ашдва-о. Від залізничної станції до фабрики його не можна транспортувати, як воду, у звичайних бочках. Бо рідина, якою знищують плями на шубах і джемперах, має властивості агресивного середовища, небезпечна для здоров'я людей і шкідлива для природи. Для її перевезення потрібні спеціальні закриті хімостійкі автоцистерни.

А таких цистерн фабрика не має. Тож і доводиться ламати шапку перед керівниками інших організацій, зокрема,— спеціалізованого автогосподарства облкомунгоспу. Комунтрансівці інколи дають автоцистерни, але частіше показують майстрам хімчистки відому комбінацію з трьох пальців. Так і так, мовляв, ваш трихлоретилен роз'їсть наші автоємкості, а що ми будемо потім самі робити? Кукати?

І простоюють тижнями нерозвантажені залізничні цистерни з трихлоретиленом. А залізничники давлять фабрику штрафними санкціями. Гроші на бочку! А народні контролери б'ють борців проти плям грошовими нарахуваннями на їх зарплату. Не допускайте простоїв! А в республіканському міністерстві побутового обслуговування населення, куди не раз зверталися керівники Ворошиловградської фабрики хімчистки з проханнями виділити кілька спеціалізованих цистерн, заспокоюють: «Не хвилюйтесь, дайте тільки строк, будуть вам цистерни...»

Коли будуть? Як рак свисне і на вербі груші виростуть?

Керівники фабрики, переконавшись, що їхні звертання до вищих інстанцій виявилися гласом волаючого в пустелі, дуже зажурилися. Але шукати вихід із своєї скрути не перестали. І раптом...

— Еврика! — вигукнув директор фабрики Павло Порфирович Ращупкін.— Ідея-люкс! Нам треба спорудити спеціальний трубопровід від залізничної станції до нашого підприємства. І трихлоретилен сам потече до нас!

Заступник директора Володимир Семенович Кураков, головний інженер Олексій Іванович Литвиненко (тепер уже колишній), головний механік Олексій Васильович Настоящий, начальник відділу постачання Михайло Миронович Добрушин захвилювалися, зашуміли, засипали свого шефа запитаннями:

— А хто спорудить нам той трубопровід?

— А де взяти проект?

— А кошти?

— Пхе, які дурниці! І проект самі намалюємо, і збудуємо власними силами та коштами,— з відчайдушною рішучістю заявив директор.

— На трасі майбутнього трубопроводу чимало енергетичних та інших кабельних ліній...

— Ви хочете сказати, що не можна буде застосувати землерийну техніку? Правильно. Отож доведеться копати траншею вручну. Викопаємо! Є ще запитання? Нема? Тоді, як той казав, з богом, Парасю!

...У природі палахкотів духмяний травень 1983 року. Розцвітали яблуні і груші. Пливли тумани над річкою Лугань. Радісно цвіріньокали горобці й деренчали трамваї. Обливалися рясним потом оголені торси фабричних трудівників, які дружно вгризалися лопатами й кирками в майбутнє ложе трубопроводу. І якийсь учасник художньої самодіяльності, на хвильку відірвавшись від лопати, з пафосом декламував Маяковського: «Как в наши дни вошел водопровод, сработанный еще рабами Рима...»

Минали дні за днями. Весну змінило літо, зашелестіло жовте листя, а там і білі мухи закружляли. Потім цикл повторився. А на трасі трубопроводу все ще дзвеніли лопати і кирки, а в цехах фабрики пустували робочі місця. Нитка траншеї повільно, але неухильно посувалася вперед. На дно її лягали і зварювалися чавунні труби із свинцевими прокладками на стиках. Будівники поспішали, бо залізничники, як і раніше, не скупилися на штрафні санкції за простої цистерн з трихлоретиленом.

І ось настав день, коли вже можна було вдарити в литаври. На залізничну станцію в районі Гострої Могили прибула свіженька цистерна з 55 тоннами трихлоретилену. В її верхній люк уткнули забірний патрубок насоса і скомандували мотористові:

— Давай!

Насос зачмихав, пролунали оплески, радісні усмішки засяяли на лицях творців трубного дива. Але ненадовго. З фабрики повідомили по телефону:

— Трихлоретилен побіг трохи і перестав. Хоч сядь і плач, хоч стоячи реви — не йде! Що там трапилось?

А трапилося те, що проектувальники трубопроводу знехтували золотим правилом: «Сім разів відміряй, а раз відріж!» На фабриці просто випустили з уваги, що трихлоретилен в 1,6 раза важчий за воду. І тому треба було монтувати насос набагато потужніший, до того ж — хімічно стійкий.

Так і праця, і кошти, вкладені у, здавалось би, вельми потрібну річ, вилетіли, можна сказати, в трубу. Чого й слід сподіватися у тих випадках, коли за справу беруться із самовпевненістю невігласа.

В. НЕМЧЕНКО.

Вітаємо ювіляра!

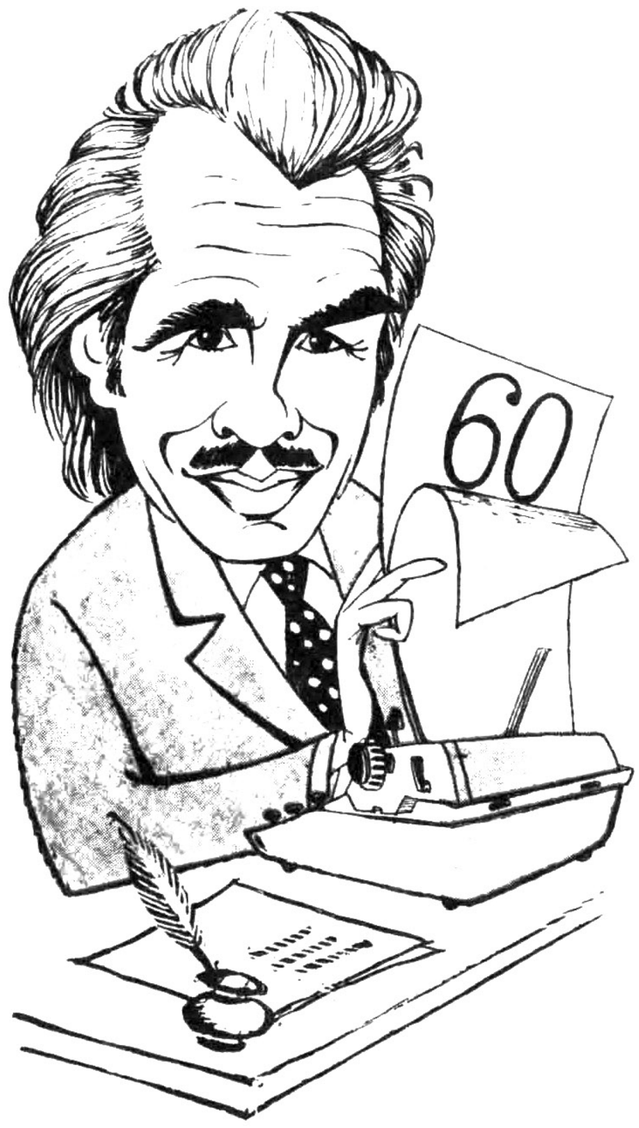

письменника Дмитра МОЛЯКЕВИЧА з його другим 30-літтям.

Дружній шарж В. СОЛОНЬКА

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Ніяких «наліво — направо»! Переходячи вулицю, дивись тільки під ноги.

СЮРПРИЗ ЗІ ЗНИЖКОЮ

Сталося це недавно. Чи то у Нью-Йорку, чи то у Вашінгтоні, чи, може, у Чікаго або Лос-Анджелесі. Одне слово, за океаном — справа тут не в містах. Та й навіть не в тому, що́ саме сталося, бо там — це діло буденне.

Але все — по порядку...

— Ет, скільки воно того життя у нашому неспокійному світі?!— сказала місіс Сміт своєму чоловікові.— Сьогодні нашим близнятам виповнюється п'ять років. Ми, слава богу, люди з середнім достатком і можемо собі дозволити зробити в цей день дітям приємний сюрприз. Елен купимо ляльку-маму, яка говорить і співає,— хай дівчинка готує себе до материнства. Колись, пам'ятаю, батьки обіцяли мені купити ляльку, що заплющує очі, але...

— А мої,— перервав дружину містер Сміт,— кожного року обіцяли купити гру в кондуктора, щоб я учився рахувати гроші. Але ця гра теж грошенят коштувала, то й відбувалися щоразу якимось дріб'язком... Купимо Томові таку іграшку, яка виховувала б у ньому риси американського характеру — підприємництво, діловитість, обов'язковість...

— Гаразд,— рішуче заявила місіс Сміт.— Беремо дітей і їдемо в «Чілдренз тойз».

Сказано — зроблено.

Через годину місіс Сміт захоплено розглядала, повертаючи її на всі боки, ляльку-маму, яка ворушила не тільки губами, а й носом, співала і навіть рекламувала свою сукню, а містер Сміт не менш захоплено вивчав правила гри «Чесний мільйонер».

Але їх захоплення вивітрилося, як тільки продавець назвав ціну.

— Сто доларів за ляльку і півтори сотні за «Чесного мільйонера»?! — примружив око містер Сміт.

— Якщо купите ще щось на п'ятдесят доларів,— оцінюючи поглядом покупців, відповів продавець,— матимете десятипроцентну знижку.

Намагаючись не дивитися на близнят, які зачаровано розглядали іграшки на полицях, містер Сміт знічено вичавив із себе:

— Покажіть нам щось е-е-е... дешевше. Скажімо, в межах двадцяти-тридцяти доларів.

Продавець іронічно посміхнувся і розгорнув на прилавку купу проспектів.

— До ваших послуг, сер... Звичайно, не кожен батько може купити своїй дитині іграшку зі складною технічною начинкою. Але звичайні ляльки, простенькі пластикові пістолетики, що плюються цівками води, всілякі там конструктори, стріли з гумовими присосками і таке інше тепер не в моді. Та ви не переживайте: за підхожу ціну можете взяти автомат, як у фільмі «Рембо», плямисту форму десантника, як у картині «Командос», або жувальну гумку у вигляді шрапнелі, як...

— Вибачте,— перебив його містер Сміт,— може порекомендуєте щось інше: ми б хотіли подарувати нашим малим щось таке, що виховувало б у них риси американського характеру... Бажано новинку.

Продавець виставив на прилавок коробки з іграми «Перемагає сильніший», «Володар всесвіту», «Мир через тиранію», «Ші-Ра» і пояснив:

— Це найновіше, що в нас є. Головне в цих іграх — повне знищення ворога. Наші діти мають знати, що воєнна загроза нашій країні з боку Москви й міжнародного комунізму зростає. А гра «Перемагає сильніший», наприклад, навчить вашого сина завдати, відповідно до розроблених Пентагоном концепцій бойових дій, нищівного ядерного удару противнику, знищити до тла всі міста й села Радянського Союзу, а також і його союзників. Це — якраз те, на чому сьогодні виховуються наші діти, що вони тепер щодня бачать у телефільмах.

Подружжя Смітів отетеріло слухало продавця. Він сприйняв це за вагання і заповзявся викладати на прилавок іграшкові міномети, базуки, лазерні установки...

— Ви справді вважаєте, що це може бути чудовим подарунком для наших малят?! — у голосі місіс Сміт прозвучала чи то здивованість, чи то невпевненість.

— Сподіваюся, ваші діти дивляться телевізор? — замість відповісти, поцікавився продавець.

— Як і всі, можете не сумніватися.

— Прошу вибачити, місіс, я і не сумніваюся,— люб'язно усміхнувся продавець,— але в такому разі не сумнівайтеся й ви... Що б ти хотіла одержати на день народження? — звернувся він до Елен.

— Королеву Ші-Ра, яка знищує червоних і завойовує весь світ,— скромно опустила очі дівчинка.

— А ти? — повернувся він до карапуза, що скидався на плюшового ведмедика.

— Отже, так,— почав загинати на руці пальці Том.— Повний набір «Джі-ай Джо»*, автомат «Узі»...— хлопчик глянув на батька і додав: — Ще б космічний корабель і літаючий підводний човен...

На цьому й зійшлися.

Подарунками було захоплене все сімейство: стрибали з радощів близнята; задоволено посміхалися батьки, бо виторгували тридцятипроцентну знижку...

А під вечір містер Сміт із гулями на голові від пластикових куль із автомата «Узі» й місіс Сміт у залитій фарбою сукні від вибуху «таємної зброї королеви Ші-Ра» сиділи вдома над звваленими в купу подарунками і мовчки слухали, як у сусідній кімнаті плачуть близнята.

— Не треба було купувати зі знижкою,— мовила нарешті місіс Сміт.

— Тоді біжи й купи їм ракети «МХ», «Першінг» чи атомну бомбу! — спересердя кинув чоловік і пішов до вітальні дивитися черговий телебойовик із серії «Зоряні війни».

Іван ОНИЩЕНКО.

* Так називають американських солдатів.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Скільки потрібно часу, щоб пофарбувати у хімчистці звичайний джемпер? Важко було відповісти на це, здавалося б, нескладне запитання замовниці О. О. Волотієвській, аж поки не здала вона до Білоцерківської фабрики хімчистки та фарбування одягу свій джемпер. І стала чекати, коли ж нарешті його пофарбують. Але так і не дочекалася. І тоді вона вирішила про цей дивний факт сповістити Перцеві.

Редакція попросила Київське обласне управління побутового обслуговування населення перевірити лист замовниці. І ось надійшла відповідь. За тяганину та відсутність контролю за строками виконання замовлень начальникові цеху білоцерківської фабрики Басовській Н. В. оголошено догану, а бригадир Говорук П. О. з посади звільнена.

Про це повідомив редакції заступник начальника управління Н. В. Кормаченко.

ПЛАЦДАРМ

ГУМОРЕСКА

Мене висадили десантом. На одному підприємстві. Ще тоді, коли модно було висаджувати. Показали на керівне крісло. Сказали:

— Оце ваш плацдарм...

Я окопався. Організував оборону. Забезпечив тили. Замаскувався. Налагодив розвідку. Подбав про постачання.

І почав... Воювати.

Перш за все придивився до співробітників. Чи нема диверсанта у власній хаті? Хто б міг під мене у майбутньому підкопуватися.

Дурень страшний, коли він надто ініціативний. Розумний — коли скритий. Кого треба у першу чергу позбутися?

Дурного.

Викликав до себе Сатанівського:

— Молодим усюди в нас дорога! Ви — молодий, енергійний, розумний. Поїдете вчитися... Нам потрібні високоосвічені кадри...

Розумного позбутися важче.

Його треба кудись висунути. Але засунути так, щоб він тебе не дістав ні рукою, ні зубом, ні навіть оком. Бо як око не бачить, то зуби не сверблять.

Висунув. Берегулю. Аж в Ямало-Ненецький адміністративний округ.

Вже можна було трохи передихнути. А тут Горобець. З ініціативою:

— Давайте впровадимо нові методи...

Нові методи — нові клопоти. І звідкіля ти, Горобче, знаєш, як їх сприймуть там у тресті? Ти цвірінькнув — і в кущі. А питати будуть з мене.

Викликав заступника:

— Звідки в нас цей Горобець?

— Місцевий...

— Пригасіть його ентузіазм. А то можемо погоріти усі...

Пригасили.

Тепер Горобець працює, як мокре горить. А з нього беруть приклад інші.

Яка праця — така й цяця.

З неба вже давно ніщо їстівне не падає. А в тресті спитають: «Чому за столом густо, а в коморі пусто?»

Отже... Потрібний спеціаліст-ілюзіоніст.

Згадав про Кальчука. З яким працював на попередньому підприємстві. Спеціаліст вищого класу. По створенню прогресивних шумів, імітації досягнень, ілюзії успіхів, жонглюванню цифрами, маніпулюванню словами...

Перетягнув.

— Постарайтеся створити... І щоб комар носа не підточив...

Кальчук старався.

Летіли звіти. Спливали накази.

Викликали туди. Приїжджали сюди.

І жодної задирки.

Все кругло, і все гладко. Як більярдна куля. А в центрі цієї кулі — я. У своєму кріслі.

І рухаюся за принципом більярдної кулі.

Торкнули києм — кочуся. Не зачепили — стою.

Забили в лузу — у лузі. Виставили під борт — під бортом.

І тільки трепет внутрішній, щоб, не дай боже, хтось сильніше не бабахнув. Щоб не опинитися за бортом...

І ще один трепет... Раз у мене ціляться — значить, роблять на мене ставку. Раз роблять ставку — значить, я у виграшній позиції. Виграю — відзначать. Відзначать — ще кудись призначать. Від загальної суєти відгородять Чимось нагородять. А нагорода, як і бійка, одна йде — другу веде. І тоді ти вже, як черепаха, неприступний. Щось смачне — голову висунув. Щось страшне — голову заховав. Вже мене так просто не візьмеш...

А візьмеш, кудись поставиш. Бо я в центрі кулі. А куля кругла. Покотиться. І не зупиниться, поки не знайде вигідної ямки.

Я наче отой нерозпізнаний літаючий об'єкт. Ніхто мене не бачить, а всі кажуть, що є. І вірять у щось незвичайне. І думають, що я маю фантастичну силу. І чарівну дію. Унікальну подобу... Незамінну енергію... Вірять, бо не розглянуть. Я в центрі оболонки. Непросвітньої. Звуконепроникної. Непробивної.

Розглянули. Як? Сам второпати не можу.

— Де ви знаходилися? — питають.

— Як де? Там, де мене висадили і посадили... На плацдармі...

— А плацдарм де?

— На трудовому фронті...

— У тому то й біда, що фронт вже далеко попереду. А ви все воюєте в глибокому тилу. Проти кого? І за що?

Євген ДУДАР.

Петро ГОЛОВЕШКО

СИТУАЦІЯ

У відділі, де зав Кузьма,
Якась притичина зі штатом:
Хоч місць вакантних і нема,
Зате порожніх тут багато.

ЗАСПОКОЇВ ЖІНКУ

Всю ніч не спала я. Це ж неможливо:
Собака гавкав, ти хропів... Жахливо!
— Невже б ти спала, любонько моя,
Якби хропів той пес, а гавкав я?

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Звернувся житель села Таушне Кобець В. І. до Гайворонського райвідділу внутрішніх справ. Поскаржився на заготівельників, які, приймаючи від нього віники, ошукали його, та ще й до того ж звинуватили у махінаціях: мовляв, він збирався їх «накрити» на кілька тисяч карбованців. Заяву працівники райвідділу прийняли, а розглядати її не поспішали. Минув рік, а відповіді Кобець на свою заяву так і не одержав. Звернувся тоді він до Перця, а редакція, в свою чергу, попросила прокуратуру Кіровоградської області зацікавитись цією справою.

Начальник слідчого відділу обласної прокуратури Б. Ю. Смирнов повідомив, що нині за заявою Кобця В. І. працівники Гайворонського райвідділу внутрішніх справ проводять перевірку. А за допущену тяганину та інші порушення старшого оперуповноваженого Кирилюка В. І. з посади звільнено.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

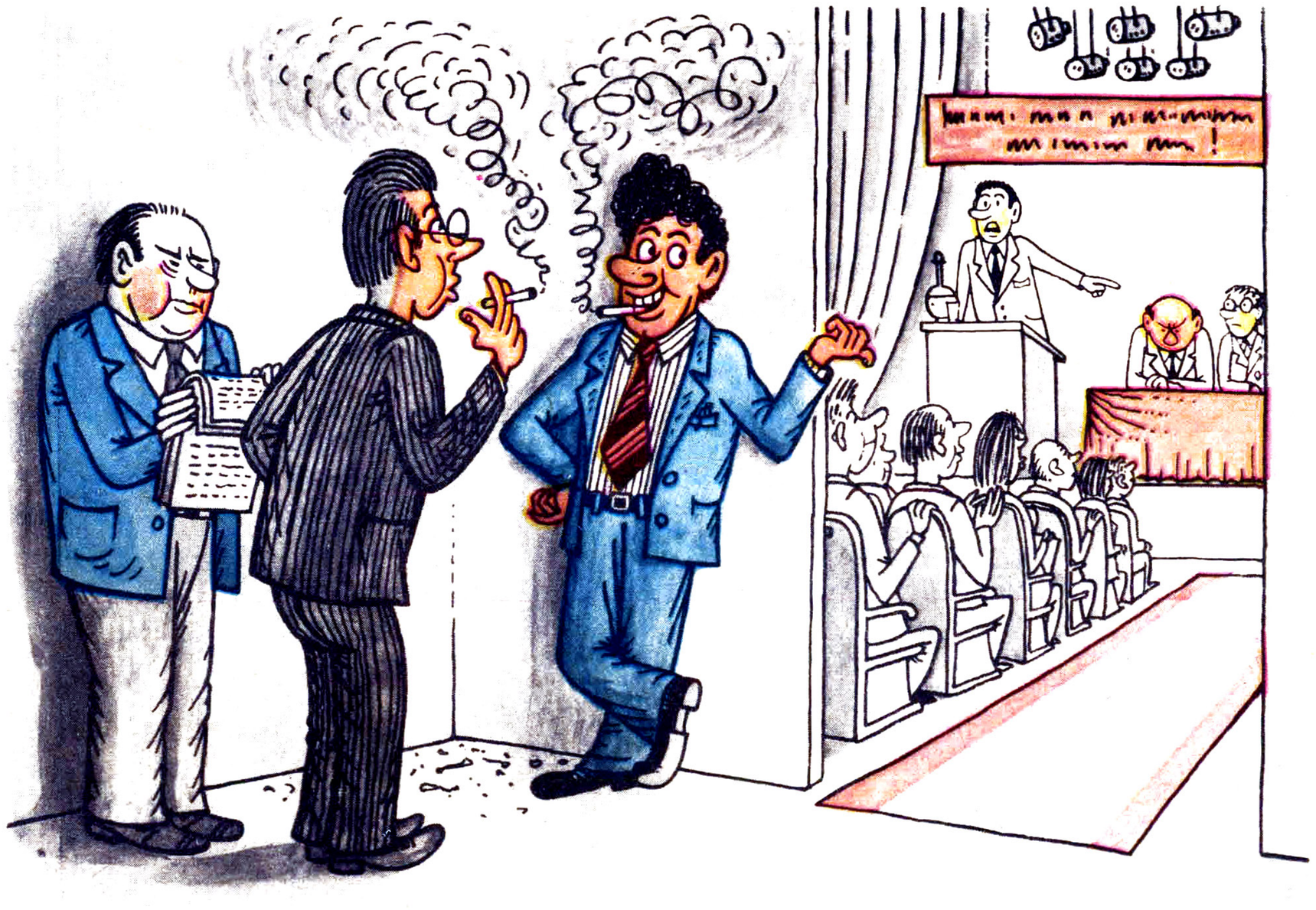

— Як це — нічого не роблю? Я вже сьогодні тричі начальство критикував.

НЕ ВГАДАЛИ

— Чому ви не закріпили електродвигун? — запитав бригадир в електрика.

— Та не було гайок...— відповів електрик.

— Я щойно звідти, гайки лежать на місці...

— Ну то, значить, не було ключів! — викрутився електрик.

Повідомив Н. МОРОЗ.

м. Новоукраїнка
Кіровоградської області.

●

НА УРОЦІ ЗООЛОГІЇ

Вчителька запитала учня:

— Чим нам допомагають птахи?

— Птахи нам допомагають дзьобати комах! — відповів учень.

Повідомив І. ҐАЛАЙДА.

с. Пастуше
Чортківського району
Тернопільської області.

●

ЗАРЕЄСТРУВАЛИ

Під час обшуку в Юхима було знайдено і конфісковано самогонний апарат. Прикро стало йому, що у нього знайшли, а у сусідів — ні. Прийшов він до дільничного міліціонера та й каже:

— Віддайте мені апарат до вечора, а завтра будете мати їх вдесятеро більше...

Послухав його міліціонер, віддав апарат Юхимові. Іде він селом насвистуючи, а сусіди повибігали на дорогу і розпитують, як це йому вдалося повернути апарат.

— Та нічого страшного,— відповів Юхим,— зареєстрували і віддали. Тепер можу спокійно користуватися...

Наступного дня все село понесло свої самогонні апарати до міліції на реєстрацію.

Повідомив В. СЕЙФУЛАЄВ.

с. Великий Чернятин
Старокостянтинівського району
Хмельницької області.

●

НАВПАКИ

— У нас на сто вівцематок 125 ягнят! — з гордістю повідомив чабан колезі з сусіднього радгоспу.

— А у нас навпаки: на п'ять ягнят сто вівцематок,— відповів той.

Повідомив В. СТРАМНОВ.

с. Вишневе
Скадовського району
Херсонської області.

●

СОРОМ'ЯЗЛИВИЙ

— Тату, а чому це наш кабан, коли їсть, заплющує очі? — запитав синок у батька.

— Та, мабуть, йому соромно їсти білі буханці, які мама йому з магазину приносить,— відповів батько.

Повідомив А. ВИСОЦЬКИЙ.

м. Балта
Одеської області.

У нас в гостях чуваський сатиричний журнал.

капкăн

Мал. О. Бершадського

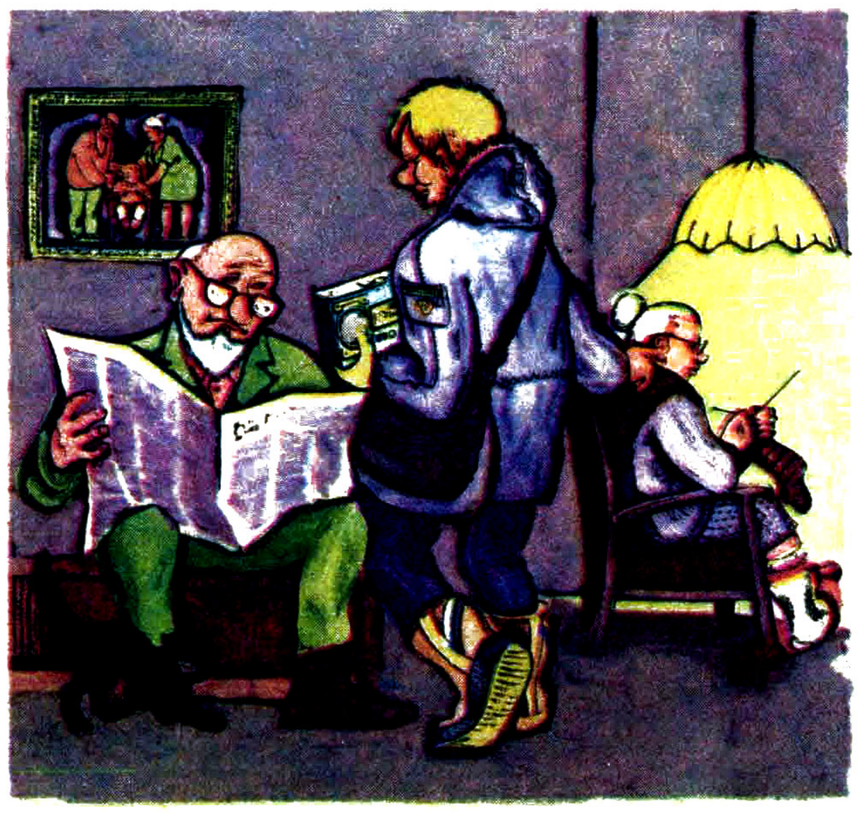

— Діду, позич десятку до бабиної пенсії!

Мал. В. Александрова

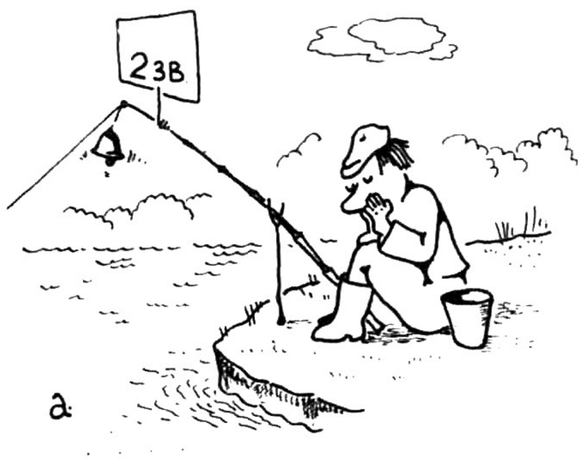

Без слів.

Мал. М. Авер'янова

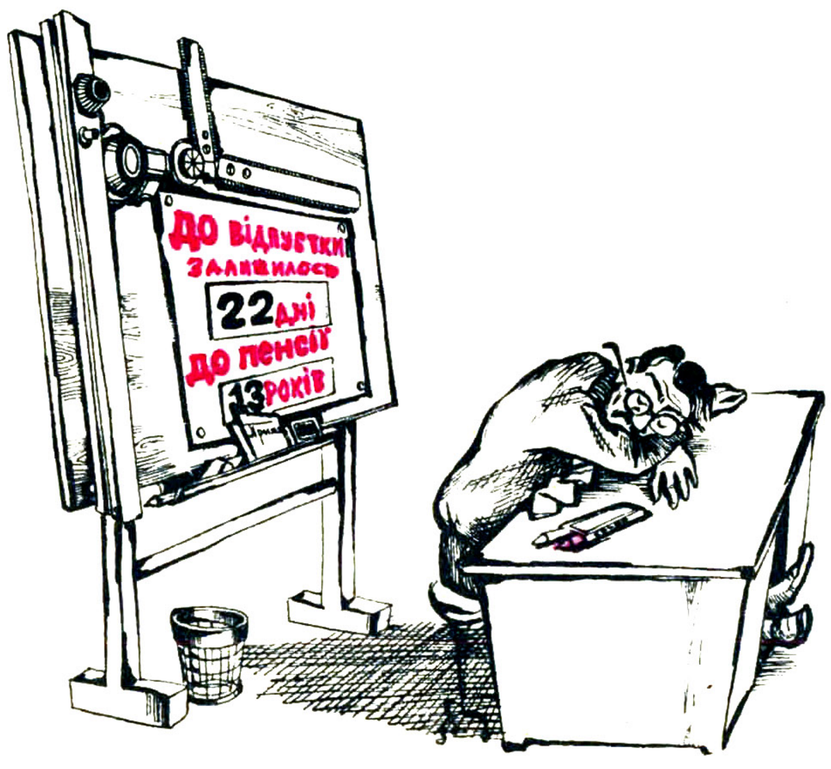

Без слів.

Мал. В. Трофимова

— Хазяйко, треба півлітру! Цемент немає чим розвести!

Мал. М. Яковлева

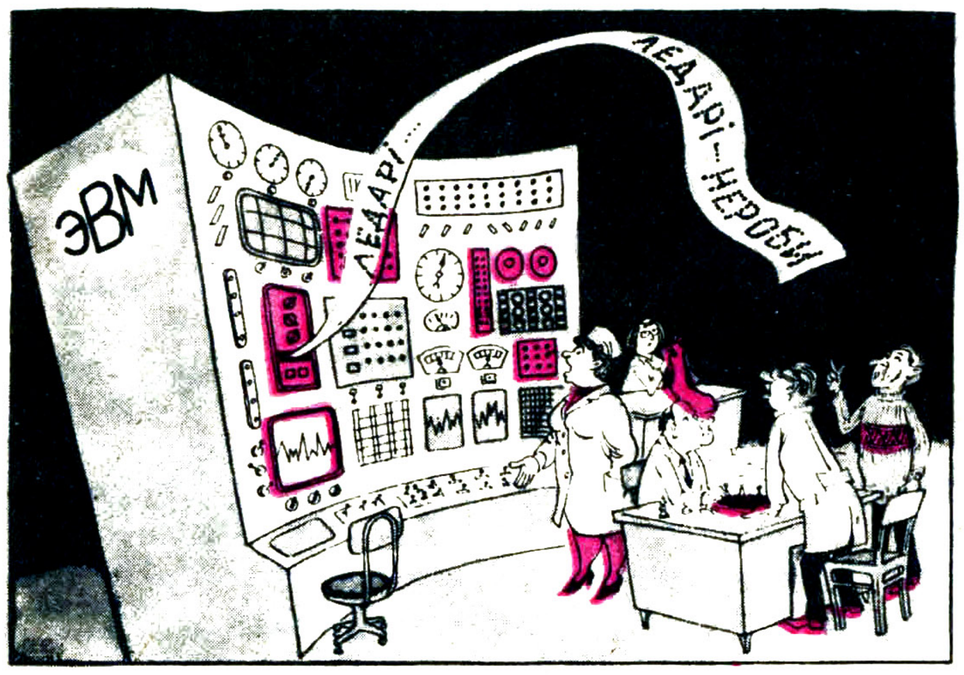

— Знову хтось включив машину!

Мал. О. Бершадського

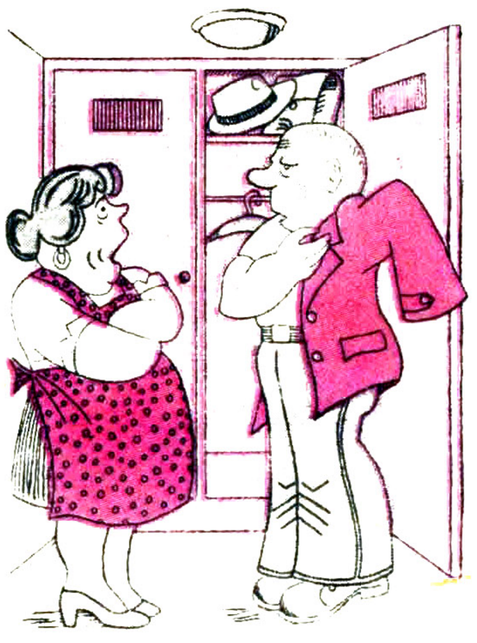

— Піду я, жінко, в доміно зіграю.
— А ти що, хіба сьогодні на роботі не був!

Страшне перо не в гусака...

«По Коцюбинській 5 продається диван. Питать Захарченка, він ще не старий і на перлонові»..

(З оголошення).
Надіслав Б. СЛЮСАР.

«Вірші друкуйте під псевдомімов, мої слова передавайте точно тільки роставте знаки. Я ще пока не поет только учюсь на поета».

(З листа до редакції).
Надіслав П. БАЛИНСЬКИЙ.

«У зв'язку із скороченням службових собак прошу перевести мене на іншу посаду».

(Із заяви).
Надіслав В. КРИВКО.

«Прошу навести порядок в своїх шкафчиках. Приведіть в порядок свій спец. одяг. Бо в понеділок він піде в кочегарку».

Надіслав О. МУЗИЧУК.

СПИСОК
робітників, схильних до вживання алкогольних напоїв, і їх наставники:
1. ...
2. ...
(Виписка із стенда «Пияцтву — бій»).

Надіслав К. НИКИФОРОВ.

«Переді мною за партами сидять першокласники. Сорок п'ять допитливих оченят з надією дивляться на свою вчительку».

(З білоцерківської райгазети «Ленінський шлях», Київська область).
Надіслав В. ВОЛКОВ.

«Не все гаразд і з трудовою дисципліною — гальмом розвитку економіки».

(З райгазети).
Надіслав А. КУРСА.

«Каса № 4, яка розташована навпроти основних кас, розмінює любі монети, в тому числі і мідні».

(З оголошення).
Надіслав М. МАЛІЧЕНКО.

«На видному місці встановлено стенд «Вони ганьблять наше село», куди потрапляють ті, хто дав слово не пити».

(З калуської райгазети «Зоря Прикарпаття» на Івано-Франківщині).
Надіслав М. ВАСИЛІВ.

Теми малюнків цього номера придумали: А. Василенко, Р. Друкман, В. Зелінський, М. Белевцев, М. Литвин, С. Веткін, А. Телятников, О. Коноваленко, В. Сафонов, В. Солонько.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

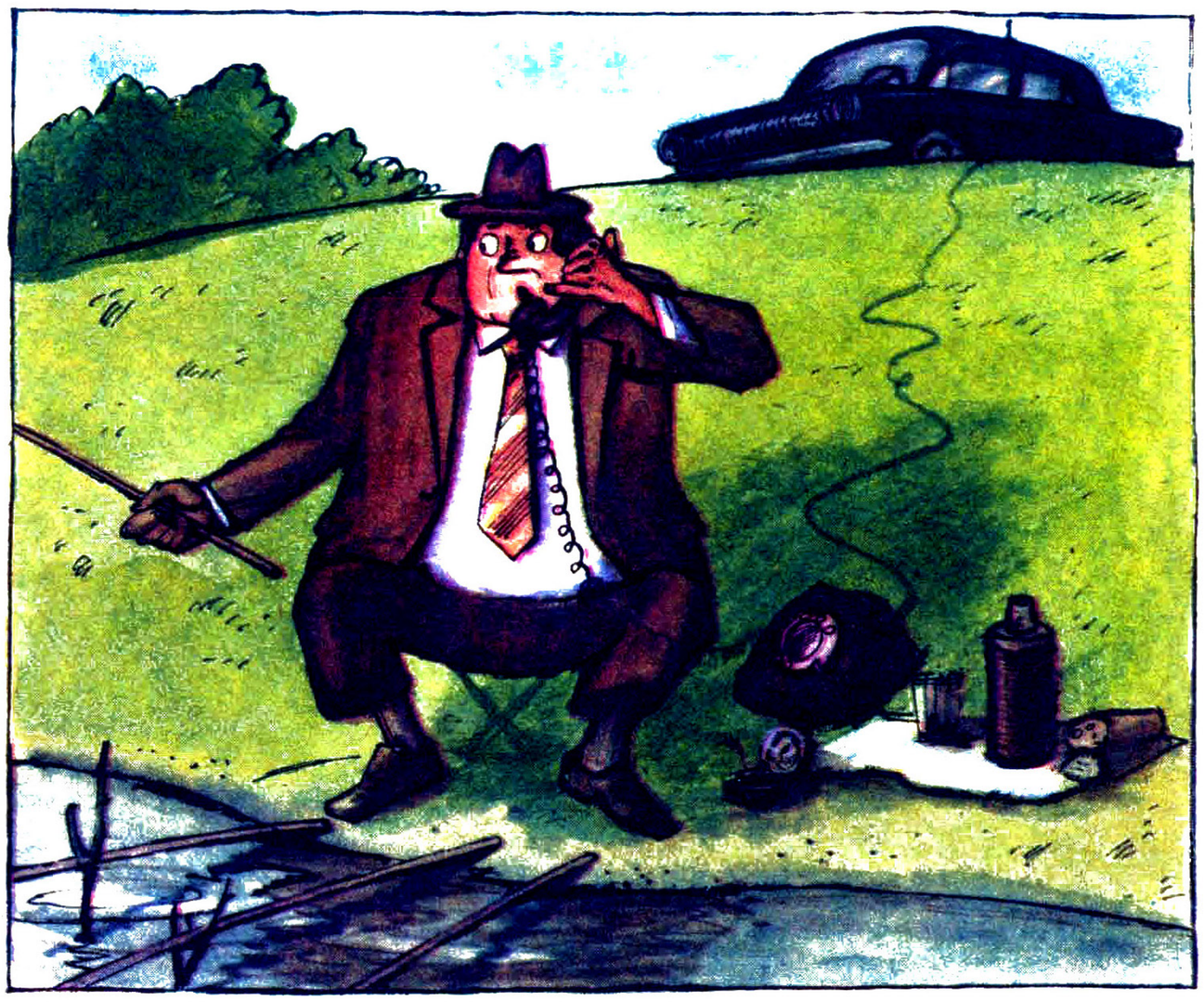

— Доповідай тихіше, рибу всю розполохаєш!

◆ **«А ми простояли...» у замітці під такою назвою (№ 2 журналу за 1986 рік) розповідалося про те, як у поїзді № 131 «Одеса — Харків» пасажирам з квитками місць не знайшлося, зате безбілетними пасажирами «заселяли» купе. А начальник поїзда Тарасенко Г. О. зробив вигляд, що нічого цього не помічає.**

Заступник начальника управління Одеської залізниці В. Н. Мерзликін повідомив редакції, що замітку було обговорено в колективах провідників та білетних касирів. За приховування від продажу вільних місць на Тарасенка Г. О. накладене суворе адміністративне стягнення.

◆ **У замітці «Фархад і ПМК» («Перець» № 3 за 1986 рік) розповідалося про те, як Ольгинська механізована колона № 12 ще у 1972 році збудувала у селищі Ольгинка (Волноваський район) 16-квартирний будинок, а водопроводу в ньому і досі немає.**

Головний інженер Донецького обласного кооперативно-державного об'єднання по агропромисловому будівництву М. В. Деркач повідомив редакції, що Донецький облагробуд виділив ПМК-12 необхідну кількість труб для будівництва водопроводу в цьому будинку. Будівництво взято під контроль і, як запевнив тов. Деркач, буде завершено в липні 1986 року.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

◆ **Колгоспники з колгоспу «Зоря» (Приазовський район) написали Перцеві про безладдя у їхньому господарстві. Про це писала й райгазета, але справи у колгоспі не поліпшуються. З цим листом Перець звернувся до Запорізького обкому Компартії України.**

Секретар обкому партії В. Целуйко повідомив, що обласний комітет народного контролю перевірив листа на місці. Факти, вказані в ньому, підтвердились. У колгоспі незадовільно відремонтовано склад мінеральних добрив та вівчарник. Допущено падіж худоби. Несвоєчасно було зібрано кукурудзу, дуже повільно ведеться будівництво вагової. Народний контроль розглянув матеріали перевірки і за безгосподарність головним спеціалістам колгоспу оголошено суворі догани, на них зроблено грошові нарахування — по 230 крб. на кожного. А бюро Приазовського райкому партії за виявлені недоліки оголосило голові колгоспу Костенку Н. І. та секретарю парторганізації Дяченку В. В. суворі догани із занесенням до облікових карток.

◆ **Про те, що головний інженер Золотоніського (Черкаська обл.) заводу продовольчих товарів Липовецький Н. І. використовує спецавтотранспорт не за призначенням, йшлося у листі до редакції.**

Як повідомив Перцеві голова Золотоніського районного комітету народного контролю М. Г. Грищенко, факти, наведені у листі при перевірці підтвердились. Липовецький Н. І. справді використовував бензовоз для власних потреб. Виявлено ще й інші порушення у використанні автотранспорту. За це Липовецькому оголошено сувору догану.

◆ **Як переможця соціалістичного змагання за підсумками 1984 року працівницю радгоспу ім. Шевченка (Херсонщина) Домбровську Г. П. нагородили туристичною путівкою. Минув рік, а путівки їй так і не дали. Тоді вона і написала про це до редакції.**

Після втручання в цю справу Перця секретар республіканського комітету профспілки працівників сільського господарства І. Ф. Кириленко повідомив, що листа цього було розглянуто на місці і факти повністю підтвердились. За несвоєчасне вручення нагороди, відсутність контролю голові Цюрупинського райкому профспілки працівників сільського господарства Федоренку М. Я. оголошено сувору догану. А завідуючим відділами соціального страхування, виробничої роботи і зарплати обкому профспілки Ярошенку Л. І. та Шестакову Ю. М. оголошено догани. Домбровській Г. П. виділено путівку для туристичної поїздки влітку 1986 року.

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Ф. МАКІВЧУК, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

Журнал «Перец» № 12 (1222)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 16.05.86. Підписано до друку 02.06.86. БФ 10147. 70×108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2342500 прим. Зам. 02542.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © **Журнал «Перець» 1986 р.** Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-82-14, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Пускова шахта.

Мал. В. БУЛАХА

Злочинець відомий.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Зловісна тінь.